

วิทยานิพนธ์

**การศึกษาปัญหาและแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพ
ภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร**

**A STUDY OF THE PROBLEMS AND IMPLEMENTATION ACCORDING
TO ASSURANCE QUALITY STANDARD FOR EXTERNAL EVALUATION OF
PRIMARYSCHOOL UNDER SAMUTSAKHON EDUCATIONAL SERVICE AREA**

วิทยานิพนธ์

ของ

นางสาวกัญญา ตัญวัฒนา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

พ.ศ. 2549

ปี เดือน ปี..... 21 S.A. 2550

ลงทะเบียน..... 00211687 **ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา**

ฉบับเรียกหนังสือ

ฉบับ

372

กขค3ก

25.11.49

ประกาศคุณูปการ

วิธานิพนธ์ฉบับนี้ถูกลืมไปด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษาและช่วยแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆอย่างดียิ่งจาก คร.สราวุธ ศรีพรขจร ประธานกรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์เกริก วัชรานนท์ อาจารย์ทวีศักดิ์ จงประดิษฐ์ กรรมการที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำปรึกษาด้วยดี และแนะนำข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นตลอดระยะเวลาในการดำเนินงาน ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ รศ.ดร.สุรศักดิ์ หลามมาลา ประธานกรรมการสอบวิธานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์ ลิ้มบริบูรณ์ กรรมการ และ ดร.เปรมสุริย์ เชื่อมทอง กรรมการและเลขานุการที่ให้คำแนะนำและให้ข้อคิดเห็นเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขจนวิธานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณ ดร.เปรมสุริย์ เชื่อมทอง และผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์ ลิ้มบริบูรณ์ อาจารย์คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา นางสาวรัชณี ศิริชัยเอกวัฒน์ประธานชมรมผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสมุทรสาคร นางทัศนีย์ สุวรรณพงษ์ศึกษานิเทศก์ 8 สำนักงานเขตพื้นที่สมุทรสาคร นางวัลภา จันทา เจ้าหน้าที่บริหารการศึกษาศึกษา 6 ผู้ช่วยศึกษาธิการเขตบางบอน ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้มีความถูกต้อง เทียบตรงและครอบคลุมเนื้อหาของการวิจัยรวมทั้งผู้อำนวยความสะดวกพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครที่กรุณาอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาในพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครตลอดจากผู้อำนวยความสะดวกและผู้สอนเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครที่เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่กรุณาให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามอย่างดียิ่งและรวบรวมส่งคืนครบถ้วนทุกฉบับ

สุดท้ายขอขอบคุณคณะกรรมการอำนวยการโรงเรียนมหาชัยคริสเตียนวิทยา คณะครูเพื่อน ๆ และคุณแม่ ที่ให้ข้อคิด คำแนะนำ การช่วยเหลือในขณะดำเนินการศึกษาค้นคว้ารวมทั้งให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมาจนกระทั่งวิธานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอขอบคุณค่า และคุณประโยชน์ที่พึงได้รับจากวิธานิพนธ์ฉบับนี้เป็นแก่การศึกษาเขตการศึกษาสมุทรสาคร และเป็นเครื่องบูชาแด่พระคุณของบิดา มารดา ครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน

นางสาวกัญญา คัญวัฒนา

**การศึกษาปัญหาและแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของ
โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร**

**A STUDY OF THE PROBLEMS AND IMPLEMENTATION ACCORDING
ASSURANCE TO QUALITY STANDARD FOR EXTERNAL EVALUATION
OF PRIMARY SCHOOL UNDER SAMUTSAKHON EDUCATIONAL SERVICE
AREA**

**บทคัดย่อ
ของ
นางสาวกัญญา ตัญวัฒนา**

**เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา**

พ.ศ. 2549

กัญญา ตัญวัฒนา. (2549) การศึกษาปัญหาและแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐาน

ฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร.วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต.กรุงเทพ ฯ:บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.คณะกรรมการควบคุม ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร รองศาสตราจารย์เกริก วยัคนานนท์ อาจารย์อาจารย์ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ การศึกษาปัญหาและแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกและแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูผู้สอนจำนวน 288 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ ข้อมูลประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลวิจัยพบว่า

1.ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมทุกด้านทุกมาตรฐานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานพบว่าปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางทุกมาตรฐาน โดยมีปัญหาด้านงานตามมาตรฐานด้านผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือมาตรฐานด้านปัจจัย ส่วนมาตรฐานด้านกระบวนการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครจำแนกตามรายมาตรฐานคือมาตรฐานด้านผู้เรียนพบว่า ควรสร้างเครื่องมือวัดคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ให้ได้มาตรฐานและควรกำหนดเกณฑ์การแปลผลให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน รองลงมาคือโรงเรียนควรกำหนดกิจกรรม แผนการจัดการเรียนรู้ แผนพัฒนาเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ให้ชัดเจนและควรให้ครูทั้งโรงเรียนช่วยเหลือกันในการพัฒนาผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการพบว่าบุคลากรของโรงเรียนควรปรับการทำงานใหม่มากที่สุด รองลงมาคือ การปฏิบัติงานควรกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายให้ชัดเจน ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญการประกันคุณภาพ มาตรฐานด้านปัจจัยพบว่าควรอบรมผู้บริหารเกี่ยวกับการประกันคุณภาพมากที่สุด รองลงมาคือ การอบรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษากับการประกันคุณภาพให้กับครูอีกครั้ง และโรงเรียนขนาดเล็กมีงบประมาณน้อยบุคลากรทุกคนต้องทำงานมากขึ้น

**A STUDY OF THE PROBLEMS AND IMPLEMENTATION ACCORDING
ASSURANCE QUALITY TO STANDARD FOR EXTERNAL EVALUATION OF
PRIMARY SCHOOL UNDER SAMUTSAKHON EDUCATIONAL SERVICE AREA**

**AN ABSTRACT
BY
MISS. KANYA TANWATTANA**

**Presented in partial fulfillment of the requirements
For the Master of Education program in Educational Administration
At Rajabhat Bansomdejchaopraya university
2006**

**KANYA TANWATTANA(2006) : A STUDY PROBLEMS AND IMPLEMENTATION
 ACCORDING ASSURANCE QUALITY STANDARD FOR EXTERNAL
 EVALUATION OF PRIMARYSCHOOL UNDER SAMUTSAKHON SERVICE
 AREA METROPOLITAN ADMINISTRATION, BANGKOK : GRADUATE
 SCHOOL, RAJABHAT BANSOMDEJ CHAO PRAYA UNVERSITY : ADVISOR
 COMMITTEE :
 DR.SARAYUTH SETTAKAJORN ; ASSOCIATE PROFESSOR KRERK
 WAYAKANON ; MR.THAWEESEK JONGPRADUBGIAT**

The objective of this research wear to study problems and the process of implementing according to the external quality assessment standard of primary schools under Samutsakhon Educational service area. In the study, 288 administrators and teachers were used as a sampling group. The statistics used for analyzing data wear the mean and standard deviation.

From the result of the research, it was found that

1. For the problems of implementing to the external quality assessment standard of primary schools according under under Samutsakhon educational service area, the standard of all aspects wear at medium level. Considering separately, it was found that the problems of implementing was at medium level in all standard. The highest mean was on the problems of operation standard of learners. The lower one was the standard of factors. The lowest mean was on the standard of process.

2. The process of implementing according to the external quality assessment of primary schools under Samutsakhon educational service area was divided according to the standard class. In the standard learners, It was found that the measurement implementation of desirable moral principles, conduct and popularity should be standardized and evaluation measurement should be at the same standard. The second one, the schools should clearly make desirable activities, study plan and development plan of inculcating moral principles, and conduct. All teachers in schools should help each other to develop learns. On the standard of process, it was found that the school personnel should improve

their work at most. The second one is that the objective and aim of work should be made clearly. The administrators must pay attention to the quality assurance. On the standard of inputfactors, it was found that training administrators in quality assurance should be made at most. The second one was to train the teachers in producing curriculum for schools and quality assurance.

สารบัญ

	หน้า
ประกาศนุญปก	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข-ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง-ฉ
สารบัญ	ฉ-ช
สารบัญตาราง	ฅ-ฉ
สารบัญแผนภูมิ	ก
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร	6
แนวคิดและหลักการในการประกันคุณภาพการศึกษา	8
การดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมิน	19
การเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอก	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
งานวิจัยในประเทศ	26
งานวิจัยต่างประเทศ	32

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	
วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	35
การสร้างเครื่องมือ	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล	36
4	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
5	
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	60
วิธีดำเนินการวิจัย	60
สรุปผลการวิจัย	61
อภิปรายผลการวิจัย	68
ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้	66
ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยครั้งต่อไป	67
บรรณานุกรม	68
ภาคผนวก	71
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	71
แบบสอบถาม	81
มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	85
ประวัติย่อผู้วิจัย	90

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	39
2	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการดำเนินงานตาม มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมทุกมาตรฐาน	41
3	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการดำเนินงานตาม มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครเป็นรายข้อในมาตรฐานด้านผู้เรียน จำแนกมาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์	42
4	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการดำเนินงานตาม มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร เป็นรายข้อในมาตรฐานด้านผู้เรียน จำแนกมาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์	43
5	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการดำเนินงานตาม มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร เป็นรายข้อในมาตรฐานด้านผู้เรียน จำแนกมาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้ทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	44
6	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการดำเนินงานตาม มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร เป็นรายข้อในมาตรฐานด้านผู้เรียน จำแนกมาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	45
7	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการดำเนินงานตาม มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร เป็นรายข้อในมาตรฐานด้านผู้เรียน จำแนกมาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงานรักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	46

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
8 คำเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการดำเนินงานตาม มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร เป็นรายชื่อในมาตรฐานด้านผู้เรียน จำแนกมาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี	47
9 คำเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการดำเนินงานตาม มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร เป็นรายชื่อในมาตรฐานด้านผู้เรียน จำแนกมาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัย ด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา	48
10 คำเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการดำเนินงานตาม มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร เป็นรายชื่อในมาตรฐานด้านกระบวนการ จำแนกมาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงาน อย่างมีระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา	49
11 คำเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการดำเนินงานตาม มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร เป็นรายชื่อในมาตรฐานด้านกระบวนการ จำแนกมาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับ ชุมชนในการพัฒนาการศึกษา	50
12 คำเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการดำเนินงานตาม มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร เป็นรายชื่อในมาตรฐานด้านกระบวนการ จำแนกมาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	51
13 คำเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการดำเนินงานตาม มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร เป็นรายชื่อในมาตรฐานด้านปัจจัยจำแนก ตามมาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ	53

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	คำเฉลยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการดำเนินงานตาม มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร เป็นรายชื่อในมาตรฐานด้านปัจจัย จำแนกตามมาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	54
15	คำเฉลยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการดำเนินงานตาม มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร เป็นรายชื่อในมาตรฐานด้านปัจจัย จำแนกตามมาตรฐานที่ 24 ครูมีวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและ มีครูเพียงพอ	55
16	คำเฉลยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการดำเนินงานตาม มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร เป็นรายชื่อในมาตรฐานด้านปัจจัย จำแนกตามมาตรฐานที่ 25 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและ ท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้	56
17	ความถี่ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการ ประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การ ศึกษาสมุทรสาครมาตรฐานด้านผู้เรียน	57
18	ความถี่ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการ ประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การ ศึกษาสมุทรสาครมาตรฐานด้านกระบวนการ	58
19	ความถี่ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการ ประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การ ศึกษาสมุทรสาครมาตรฐานด้านปัจจัย	59

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

5

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในกระแสโลกาภิวัตน์ สังคมจะมีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ อย่างรวดเร็วและมีการดิ้นรนแข่งขันสูงมากตลอดเวลา ประชาชนจะต้องได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและสังคม มีความสำคัญเพื่อพัฒนาบุคคล ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศให้มีความรู้ ความสามารถ และศักยภาพในด้านต่างๆ การพัฒนาศักยภาพบุคคล จึงเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติอย่างเพียงพอ จึงจะสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมนั้นได้อย่างสมดุล ดังนั้น แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ของกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ให้ความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษาโดยกำหนดนโยบายปฏิรูปการบริหารจัดการศึกษาอย่างกว้างขวางเพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพอย่างจริงจัง (สำนักทดสอบการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2545 : 1)

บทบาทการศึกษาในปัจจุบันและอนาคตจึงทวีความสำคัญ เพิ่มขึ้น เพราะปัจจัยการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ โดยเฉพาะผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของกรมวิชาการในระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2535-2540) พบว่า คุณภาพการศึกษาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประเทศมีผลเฉลี่ยค่อนข้างต่ำเกือบทุกด้านในทุกระดับ นอกจากนี้ ยังพบว่าคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง แต่ละพื้นที่ของประเทศมีความแตกต่างกันค่อนข้างสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลสรุปการรับฟังความคิดเห็นและความรู้สึกของประชาชนทั่วไปของโครงการการศึกษาไทยยุคโลกาภิวัตน์(อุทุมพร จามรมาร 2541:15) ด้วยเหตุนี้ กระทรวงศึกษาธิการจึงจำเป็นต้องเร่งปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของสังคมโดยเร็ว (สำนักทดสอบการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2545 : 1)

ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังกล่าว ตั้งแต่ปี พ.ศ.2540 เป็นต้นมา แนวคิดเรื่องการประกันคุณภาพเริ่มเข้ามาร่วมกับกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ตามภาระรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน โดยเปิดโอกาสให้การศึกษาส่วนท้องถิ่น เอกชน และหน่วยงานต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างเต็มที่ที่สามารถสนองเจตนารมณ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของรัฐธรรมนูญ แผนการศึกษาชาติ และ

แผนพัฒนา ศาสนาและวัฒนธรรมของกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักทดสอบการศึกษา กรม วิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2545 : 1)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดไว้ในมาตรา 47 ระบุให้มีระบบ ประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก และได้กำหนดไว้ใน มาตรา 48 ให้ถือว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้น สังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก นอกจากนี้ มาตรา 49 วรรค 2 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 5 ปี และต้องเสนอผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณ-ชน ดังนั้น สถานศึกษาต้องพัฒนาการจัดการศึกษาของตน ตลอดจนรับผิดชอบภาระหน้าที่ให้ ประจักษ์แก่สังคมว่าสถานศึกษามีประสิทธิภาพใน 2 ประเด็นหลัก คือ 1) ผู้เรียนทุกคนมีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างแท้จริง 2) สถานศึกษามีศักยภาพในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนบรรลุผลตามมาตรฐานอย่างแท้จริง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ได้ดำเนินการการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน กระตุ้นให้ทุกสถานศึกษาได้ตระหนักถึงการ จัดการศึกษาให้มีคุณภาพสนองความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน ส่งเสริมให้ทุกสถานศึกษา ในสังกัดมีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และพร้อมที่จะรับการประเมินคุณภาพจาก องค์กรภายนอก ตามพระราชบัญญัติในหมวด 6 มาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งได้กำหนดให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและพร้อม รับการประกันคุณภาพภายนอกครั้งแรก ภายในปี พ.ศ. 2548 สำหรับปีการศึกษา 2545 นับเป็น ปีแรก ที่มีการประเมินคุณภาพจากองค์กรภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา (สมศ) องค์กรมหาชน จากการตรวจสอบความพร้อมของสถานศึกษาโดย พิจารณาผลการประเมินมาตรฐานโรงเรียน ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร ปี พ.ศ.2545 และมีความสนใจของสถานศึกษาในการขอรับการประเมินคุณภาพภายนอกมี สถานศึกษาที่พร้อมรับการประเมินภายนอก จำนวน 23 โรงเรียนเท่านั้น และโรงเรียนที่ยังไม่ได้ รับการประเมินภายนอกไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลางและ ขนาดใหญ่ ดังนั้น เพื่อให้ลดความเหลื่อมล้ำ และสถานศึกษาแต่ละแห่งควรมีแนวทางในการแก้ไขข้อปัญหาในการ ดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพที่กำหนด

ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร จึงสนใจที่จะศึกษาปัญหา และแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร เพื่อให้ทราบข้อมูล ปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงานที่เป็นอยู่ ผลการศึกษาจะเป็นข้อมูลสำคัญในการวางแผนส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการที่มีคุณภาพตามแนวทางการพัฒนาการศึกษาของชาติให้มีคุณภาพ และมาตรฐานที่กำหนดต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษาของโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร โดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 138 คน และครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 153 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 288 คน
2. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาใน 3 ด้าน คือ มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านปัจจัย ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัญหา หมายถึง อุปสรรคในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายนอก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานและคุณภาพการศึกษาที่กำหนดไว้

แนวทางการดำเนินงาน หมายถึง ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายนอกของโรงเรียนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่กำหนด

การประกันคุณภาพภายนอก หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ทางการศึกษา เป็นคุณสมบัติที่ต้องการให้เกิดขึ้นในโรงเรียนเพื่อเป็นหลักการเทียบเคียงสำหรับการกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา แบ่งเป็น 3 ด้านคือ

1. มาตรฐานด้านผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวของผู้เรียนตามอุดมการณ์ของหลักสูตร
2. มาตรฐานด้านกระบวนการ หมายถึง ระบบ วิธีการเทคโนโลยีเชิงระบบที่มีประสิทธิภาพ
3. มาตรฐานด้านปัจจัย หมายถึง คน อุปกรณ์ งบประมาณ สถานที่ เทคโนโลยีที่จำเป็นต้องใช้ เพื่อนำไปสู่ผลผลิตที่มีคุณภาพ

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ข้าราชการครูผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร

ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ได้รับการบรรจุดำรงตำแหน่งปฏิบัติการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร

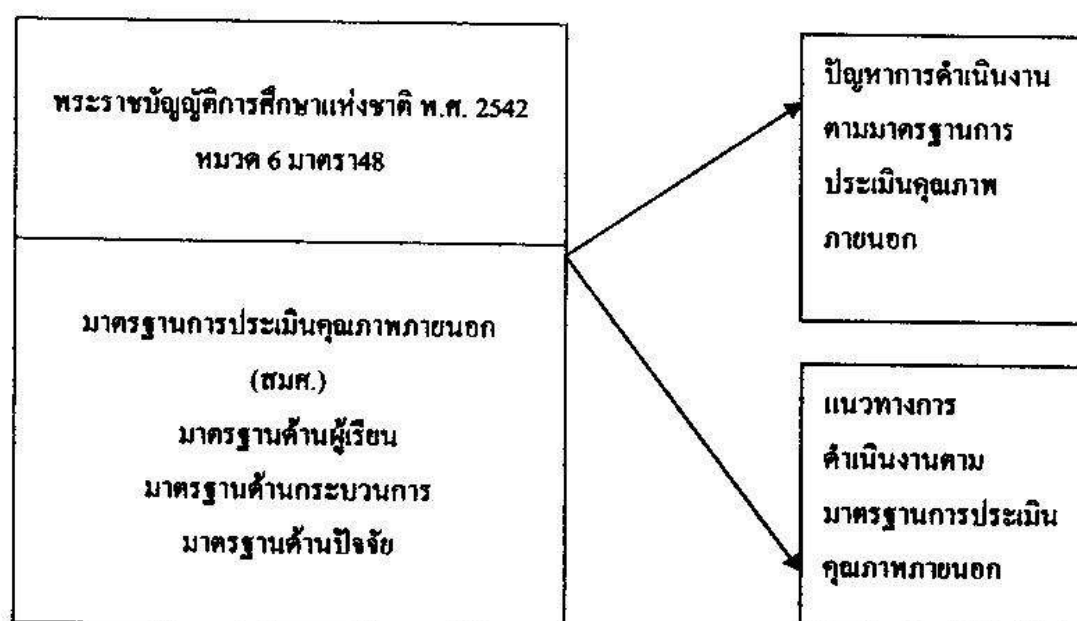
โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดทำการสอนในระดับประถมศึกษาสังกัดในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครทั้งภาครัฐ และเอกชน

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. เพื่อเป็นข้อมูลในการเสริมความร่วมมือการประเมินคุณภาพภายนอกได้เป็นอย่างดี
2. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพศึกษาภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา ตั้งก่เขตพื้นที่การศึกษามุทราศร ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก (สมศ.) : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานใน 3 ด้าน คือ มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านปัจจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ซึ่งได้ศึกษาจาก เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยจัดแบ่งหัวข้อดังต่อไปนี้

1. สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร
2. แนวคิดและหลักการประเมินคุณภาพการศึกษา
3. การดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมิน
4. การเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอก
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร

เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร มีพื้นที่ตลอดเขตปกครองทั้งจังหวัด ครอบคลุม 3 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอกระทุ่มแบน และอำเภอบ้านแพ้ว ที่ทำการสำนักงานตั้งอยู่เลขที่ 2/3 หมู่ 8 ถ.เศรษฐกิจ 1 ตำบลท่าทราย อ.เมืองสมุทรสาคร จ. สมุทรสาคร เส้นทางคมนาคมจากกรุงเทพมหานครทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 35 ถนนพระราม 2 ประมาณ 30 กิโลเมตร

สภาพทั่วไป สมุทรสาครเป็นจังหวัดที่มีแนวโน้มการขยายตัวของประชากรค่อนข้างสูง อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากความเจริญเติบโตด้านเศรษฐกิจ ทั้งด้านอุตสาหกรรมและการประมง ทำให้เกิดการอพยพหลั่งไหลของแรงงานจากภาคชนบทค่อนข้างมาก ประชากรตามทะเบียนราษฎร ในจังหวัด มีจำนวน 442,687 คน (31 ธันวาคม 2547) ความหนาแน่นเท่ากับ 507 คนต่อตารางกิโลเมตร ทำให้เกิดผลกระทบต่อการจัดการศึกษาซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครไม่น้อย เกิดปัญหาการขาดแคลนครูและห้องเรียน ปัญหาการเตรียมนักเรียนสู่ตลาดแรงงานและการปรับตัวให้ทันต่อภาวะการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ปัญหาเด็กค้าขายโอกาสทางการศึกษา เป็นต้น ด้วยเหตุนี้การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครนอกจากมุ่งเน้นทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพตามภารกิจแล้ว ยังรวมถึงการจูนนำหน่วยงานในสังกัดให้จัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึงบริบูรณ์ และสอดคล้องกับสถานะของโลกอีกด้วย

ข้อมูลทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร รับผิดชอบกำกับดูแลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตลอดจนการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมของโรงเรียนในสังกัด ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถาบันการศึกษาอื่นในเขตพื้นที่การศึกษา มีสถานศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ รวมทั้งสังกัด

ภาระหน้าที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร เป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่ ตามมาตราที่ 38 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและหน่วยงานเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบและกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล และติดตามและประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคลากร องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
9. ดำเนินการประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
10. ประสาน ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะกรรมการและคณะทำงานด้านการศึกษา

11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กร หน่วยงานภาครัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา

12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ หรือปฏิบัติงานอื่นตามที่มอบหมาย (รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทสาคร : 2548)

แนวคิดและหลักการประเมินคุณภาพการศึกษา

ความหมายของการประกันคุณภาพ

การประกันคุณภาพเป็นมาตรการหนึ่ง ที่จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าสถานศึกษาที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ผู้จบการศึกษามีมาตรฐานที่กำหนดไว้โดยมีนักวิชาการได้ให้ความหมาย ของการประกันคุณภาพไว้แตกต่างกัน ดังนี้

อารีย์ วัฒนสิน (2540 : 1) การประกันคุณภาพ หมายถึง การปฏิบัติการทั้งหมดตามระบบ และแผนที่วางไว้อย่างเคร่งครัด เพื่อให้ทุกคนเชื่อมั่นว่าผลิตภัณฑ์หรือบริการมีคุณภาพตามที่ต้องการ

อุทุมพร จามรมาน (2541:1) การประกันคุณภาพ หมายถึง การระบุมความชัดเจนในวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ตลอดจนวิธีปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ

กษมา รววรรณ ณ อรุณ (2541:1) “การประกันคุณภาพ หมายถึง ระบบประกันคุณภาพที่เกิดขึ้นในงานประถมศึกษา เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการจัดการศึกษาจะบรรลุจุดหมายสำคัญคือ เด็กได้รับการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา อย่างน้อยในระดับพื้นฐานที่เด็กไทยทุกคนพึงได้รับ และมีโอกาสพัฒนาไปจนเต็มตามศักยภาพของแต่ละคน”

สงบ ลักษณะ (2541:1) การประกันคุณภาพ คือ การวางแผนและการปฏิบัติของหน่วยผลิตที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการของผู้ใช้ผลผลิต

วรินทร์ ถินสูงตุล (2542:88) การประกันคุณภาพ หมายถึง การประกันว่าโปรแกรมหรือสถาบันดำเนินการ ได้ผลตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ก่อนเป็นการล่วงหน้า หรือ การประกันว่าสถาบันดำเนินงานบรรลุผลตามพันธกิจ และเป็นไปตามความคาดหวังของ กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย คือ นักศึกษา ผู้ปกครอง ผู้สนับสนุนหรือสังคมโดยรวม

สมศักดิ์ คลประสิทธิ์ (2542: 8) การประกันคุณภาพ หมายถึง การรับประกันคุณภาพของกระบวนการทำงานว่ามีการวางแผนและการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผลผลิตมีคุณภาพมาตรฐานตรงตามที่กำหนดไว้ตลอดเวลา

ดาลค์ (Dale 1994 อ้างในสำนักงานทดสอบทางการศึกษา 2545ก: 6) การประกันคุณภาพ หมายถึง กิจกรรมหรือปฏิบัติการทั้งหมดที่เป็นระบบและมีการวางแผนล่วงหน้า อันเป็นสิ่งจำเป็น ที่สร้างความมั่นใจในระดับหนึ่ง ที่ถือได้ว่าสินค้าหรือบริการหนึ่งๆจะมีคุณภาพตามข้อกำหนด ที่วางไว้

จะเห็นได้ว่าการประกันคุณภาพจะเป็นระดับหนึ่ง ของการจัดการเชิงคุณภาพทั้งระบบ (Total Quality Management หรือ TQM) ที่เน้นการป้องกันก่อนที่ความผิดที่จะเกิดขึ้น ที่ยังไม่ บรรลุถึงขั้นของ TQM เพราะ TQM เป็นปรัชญาการบริหารที่ครอบคลุมกิจกรรมทั้งปวง ที่จะ ตอบสนองความคาดหวังและความต้องการต่าง ๆ ของลูกค้าและชุมชน สามารถบรรลุถึงเป้าหมาย ขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่าที่สุด ถึงที่เพิ่มมาก็คือ มีมาตรการป้องกันไม่ให้ความ ผิดพลาดเกิดขึ้น เริ่มตั้งแต่ขั้นการออกแบบและขั้นดำเนินงาน จนถึงขั้นที่ได้ผลผลิตออกมาโดย นำผลการประเมินในทุกขั้นตอน มาใช้เพื่อการวางแผน ออกแบบ และการปฏิบัติเพื่อให้เกิดการ ปรับปรุงพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา 2545 ก : 7)

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพ เป็น การดำเนินงานหรือกระบวนการต่างๆตามระบบและ แผนที่วางไว้เพื่อนำมาปฏิบัติหรือพัฒนา คุณภาพของผลผลิตหรือการบริการให้ได้ตาม มาตรฐานที่กำหนด

ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

การจัดการศึกษาของโรงเรียน การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่ทำหน้าที่ ส่งเสริมและผลักดันให้กระบวนการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในทุกระดับของวงการศึกษابรรลุ เป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างความมั่นใจจะเริ่มขึ้นตั้งแต่การ กำหนดมาตรฐานการศึกษา ที่เหมาะสมกับภาคสมัย และทันเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงในสังคม โลก แต่ในปัจจุบัน การประกันคุณภาพการศึกษา ยังมีปัญหาในด้านคุณภาพมาตรฐานของผู้สำเร็จ การศึกษา จึงได้มีหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้กำหนดมาตรการ ในการยกระดับคุณภาพ การศึกษา ซึ่งการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นแนวทางหนึ่ง ที่ทำให้ความเชื่อมั่นได้ว่าโรงเรียน ต้องผลิตผู้สำเร็จการศึกษา ให้มีคุณภาพตามเกณฑ์และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรโดยมีนักวิชาการ ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2541:4) เป็นการให้ความมั่นใจแก่ผู้บริการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่าโรงเรียน เอกชนมีแนวทางจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจนและ สอดคล้องกับหลักการ นโยบายและจุดเน้นของแผนการศึกษาของรัฐ และโรงเรียนได้ปฏิบัติตาม แนวดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อ คุณภาพการศึกษาที่ดีของผู้เรียนแต่ละคนและทุกคน

กรมสามัญศึกษา (2542 ข:14) เป็นการดำเนินการต่าง ๆ ในกระบวนการจัดการศึกษา ตั้งแต่การวางแผนไว้ตั้งแต่การวางแผนไว้ตั้งแต่ต้น เพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างเป็นระบบเพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อ ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่าสถานศึกษาจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และเป็นที่ยอมรับของสังคม

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 2) เป็นการดำเนินกิจกรรมใด ๆ เพื่อสร้างความมั่นใจต่อ ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม ว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาตามพันธกิจที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้ นั้น จะได้ผลผลิตของการศึกษาที่มีคุณภาพอันพึงประสงค์ ตามความคาดหวังของผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม

มูร์เกรททอยด์และมอร์แกน (Murgatroyd and Morgan 1994 : 45) เป็นการดำเนินการกำหนดความแน่นอนของมาตรฐาน วิธีการ และคุณภาพของความดีของการโดยผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาเป็นกระบวนการการดำเนินงานที่ประกอบด้วย การตรวจสอบหรือการประเมินผล มีการกำหนดขอบเขตการตรวจสอบเพื่อบรรลุผลสำเร็จตามมาตรฐาน

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการสร้างความมั่นใจให้แก่ ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมว่าโรงเรียนมีแนวทางการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษาสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมีการตรวจสอบและประเมินผลผลิตที่ได้ของการจัดการศึกษามีคุณภาพที่พึงประสงค์

ความจำเป็นที่ต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา จึงเป็นแนวคิดหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดขึ้น โดยเฉพาะพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ในหมวดที่ 6 ที่ให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอก ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพการศึกษาที่สามารถก้าวไปสู่การดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุขมีศักยภาพที่สามารถแข่งขันกับสังคมอื่นในโลกยุคโลกาภิวัตน์ได้ และยังสามารถที่จะดำรงความเป็นไทย อยู่ได้ในสภาวะของการเปลี่ยนแปลง ที่เป็นไปอย่างรุนแรงและรวดเร็วในปัจจุบันนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544 : 1-2) ได้ให้เหตุผลถึงความจำเป็นที่ต้องประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้ โลกในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้า ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัว โดยปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ คุณภาพของคน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็น ทำให้เป็นคนที่รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา

ความริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยจะต้องได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น ไม่ว่าด้าน
สติปัญญาความรู้ หรือคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

นอกจากนี้กรมสามัญศึกษา(2542 ข : 1-3) เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้รับผิดชอบตามมาตรฐานและ
คุณภาพการศึกษา ได้ให้เหตุผลถึงความจำเป็นที่ต้องประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

1. กระแสโลกาภิวัตน์ ทำให้คนไทยได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างกว้างขวางขึ้น
เทคโนโลยีสารสนเทศได้นำเสนอโอกาส โดยเรียนจากสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ที่นำเสนอ
ความรู้หลากหลาย เป็นการเรียนการสอนแนวใหม่ และมีการเทียบมาตรฐานและรับรองคุณภาพ
อย่างเป็นระบบ เพื่อความพึงพอใจของผู้รับบริการและเพื่อแข่งขันกับนานาชาติ

2. สภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมไทย ที่มีวิกฤตเศรษฐกิจทำให้เกิดปัญหาความ
ยากจน ส่งผลต่อคุณภาพของประชากรที่จะพัฒนาประเทศ และกระแสโลกาภิวัตน์เข้ามาทำลาย
วัฒนธรรมและวิธีการดำรงชีวิตของสังคมไทย

3. สภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ไม่สามารถตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของ
ผู้เรียน สังคม ประเทศชาติและรัฐ ไม่สามารถสร้างคนให้มีศักยภาพเพียงพอ ที่จะดำรงชีวิตใน
สังคม และสามารถประกอบอาชีพอย่างพอเหมาะ และสามารถพัฒนาชีวิตให้ดีขึ้น

4. บทบัญญัติด้านการศึกษาในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2542 ใน
มาตรา 43 ที่กล่าวไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี
ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ส่วนในมาตราที่ 81 จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา
แห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม

5. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ในหมวด 6 ให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อ
พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ทั้งระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับ
การประกันคุณภาพภายนอก โดยมีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
ทำการประเมินผลการจัดการศึกษา และให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่ง
อย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี

6. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) ได้เน้นให้คน
เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ให้จัดการศึกษามีบทบาทสำคัญที่จะต้องพัฒนาคนให้มีคุณภาพ เพื่อ
เป็นพลังในการพัฒนาของประเทศในอนาคต

7. นโยบายของรัฐด้านการศึกษา ให้ปรับปรุงการจัดการศึกษาทุกระดับ ให้สอดคล้องกับ
การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม เร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างมี
ความสุขและสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยตนเอง

8. การปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ให้มีการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน หลักสูตร ระบบการบริหาร และการจัดการ

สรุปได้ความจำเป็นที่ต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษาดังกล่าวสถานศึกษาจึงต้องดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อเป็นหลักประกันว่า โรงเรียนมีการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยดูจากคุณภาพของนักเรียนเป็นหลักจึงต้องมีระบบประกันคุณภาพที่ชัดเจน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ชุมชนว่า โรงเรียนมีคุณภาพและได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา จากองค์กรที่รัฐกำหนด ทั้งนี้จะต้องจัดให้ชุมชนและองค์กรต่าง ๆ มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาโรงเรียน

แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มุ่งเน้นให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาที่เชื่อมโยงไปด้วยคุณภาพ และสามารถพัฒนาศักยภาพของเด็กเหล่านั้นได้อย่างเต็มศักยภาพของเขาอย่างแท้จริง และมุ่งเน้นให้สถานศึกษามีการพัฒนาเพื่อนำไปสู่ความมีมาตรฐานที่ทัดเทียมกันโดยอาศัยกลไกทางการบริหารการศึกษา การเรียนการสอน และใช้มาตรฐานตัวบ่งชี้ระดับคุณภาพทางการศึกษาของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย (Stakeholders) เข้ามามีบทบาทในการกำหนด และร่วมจัดการศึกษาให้บังเกิดผลที่พึงประสงค์ในปัจจุบันยอมรับการบริหาร โดยการใช้ “ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา” เพื่อให้เกิดความเข้าใจในหลักการ นโยบาย เป้าหมาย ความสำคัญจำเป็น แนวคิด และแนวทางกระบวนการสาระสำคัญในแต่ละกิจกรรมซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวทางหลักการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 ก:2) ได้ให้แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาในข้อความตอนหนึ่งว่า การประกันคุณภาพการศึกษา(Quality Assurance) กับการควบคุมคุณภาพ (Quality Control) สองคำนี้มักมีการใช้แทนกันอยู่เสมอ ความแตกต่างในคำทั้งสองนี้อยู่ที่การสื่อความหมายถึงวิธีการจัดการในเรื่องคุณภาพ การควบคุมคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนฐานของ “การแก้ไข” ขณะที่การประกันคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนฐานของ “การป้องกัน” ในด้านการให้คำนิยามของคำ “คุณภาพ” การควบคุมคุณภาพให้ความหมายว่าเป็นความดีความงาม แต่การประกันคุณภาพให้ความหมายในแง่ของการบรรลุความต้องการที่แท้จริงของลูกค้า(นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม) และสอดคล้องกับวิถีชีวิต การประกันคุณภาพจึงเป็นวัฒนธรรมใหม่ที่เปลี่ยนมิติจากการเป็นผู้มีอำนาจกำหนดคุณภาพและควบคุม เป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันเปลี่ยนจากระบบการพึ่งพาเป็นการอาศัยซึ่งกันและกัน โดยทุกคนรู้และเข้าใจในบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบที่ต้องมีร่วมกัน เปลี่ยนวิธีการทำงานจากการแสวงหา

วิธีการใหม่หลังจากเกิดการสูญเสียขึ้นแล้ว มาเป็นการสร้างวิธีการที่ถูกต้องให้เกิดขึ้นตั้งแต่แรกให้มากที่สุดเพื่อลดโอกาสที่ผลผลิตจะไม่เป็นไปตามคุณภาพที่วางไว้ หลักการทั่วไปของระบบการประกันคุณภาพมาจากแนวคิด BS 5750 (เป็นมาตรฐานระบบคุณภาพตัวหนึ่งของประเทศอังกฤษ ซึ่งต่อมาได้พัฒนาเป็นระบบคุณภาพ ISO) และ ISO 9000 (มาตรฐานระบบการบริหารงานคุณภาพ)

กระทรวงศึกษาธิการ (2541 : 40) ให้แนวทาง การประกันคุณภาพ เป็นแผนงานและการปฏิบัติเป็นระบบเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า การให้การศึกษาจะสนองตอบต่อคุณภาพได้โดยใช้แนวคิดดังนี้

1. มาตรฐานการศึกษา(Standards) คือการกำหนดคุณลักษณะตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ชี้วัด
2. การควบคุมและการแทรกแซงคุณภาพ(Quality Control and Intervention) คือการติดตามตรวจสอบ และการกำหนดมาตรการ เพื่อให้สถานศึกษาได้ผลิตสินค้าตรงตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยกำหนดให้มีการประเมิน ตรวจสอบเป็น 2 ลักษณะ

2.1 การประเมินเป็นการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินความก้าวหน้าของโรงเรียน และรายงานให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

2.2 การประเมินภายนอก เป็นการติดตามผลตรวจสอบจากผู้ประเมินภายนอก แล้วเสนอรายงานให้โรงเรียนทราบเพื่อ แก้ไขปรับปรุง และการประเมินจะใช้เกณฑ์มาตรฐานแต่ละระดับ เช่น มาตรฐานระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับสากล เมื่อคณะประเมินทำการประเมินโรงเรียน และโรงเรียนไม่พัฒนาตาม เป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้บริหารโรงเรียนนั้นจะถูกพิจารณา และผู้ประเมินก็เช่นกันถ้าทำหน้าที่ ไม่สมบูรณ์ไม่มีผลงานก็ต้องออกจากตำแหน่งไป ดังนั้นการนำโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานแต่ละระดับทางโรงเรียนจะต้องดำเนินการสร้างความเข้าใจให้คณะครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการโรงเรียนดังนี้ (กรมสามัญศึกษา 2540 ข : 12-13)

1. จะต้องศึกษาเกณฑ์มาตรฐานแต่ละตัวให้เข้าใจเพื่อกำหนดทิศทางการทำงานให้สอดคล้องกับเกณฑ์ที่ตั้ง
2. จะต้องวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการที่จะพัฒนาร่วมกับชุมชนผู้ปกครอง คณะกรรมการโรงเรียน เพื่อกำหนดทิศทางการทำงาน (แผนงานโรงเรียน)
3. โรงเรียนจะต้องกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) จะต้องพัฒนาคุณภาพโรงเรียน พัฒนารักเรียนอย่างไร ให้มีคุณลักษณะที่พึงพอใจอย่างไร คุณภาพระดับใด
4. จัดทำแผนยุทธศาสตร์ที่จะพัฒนาเพื่อให้โรงเรียน ผู้บริหาร ครู มีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตรงกับมาตรฐานที่กำหนด ดำเนินการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้

5. กำหนดกรอบหรือสัญญา ว่าโรงเรียนจะกำหนดจุดพัฒนาอย่างไรที่จะสร้างศรัทธาให้แก่ผู้ปกครองและชุมชน ตลอดจนมาตรฐานการศึกษาหรือเรียกว่าธรรมนูญโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยให้มีมาตรฐานเป็นเลิศ มีความทัดเทียมมาตรฐาน จึงกำหนดหลักการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ 3 ข้อ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ 2541 ข : 2 – 3) คือ

1. รัฐกระจายอำนาจในการกำหนดนโยบายการบริหาร งานวิชาการงบประมาณบุคลากร และทรัพยากรในจังหวัด และสถานศึกษาทุกระดับและทุกประเภท

2. รัฐสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา

3. โรงเรียนต้องแสดงภาระหน้าที่ความรับผิดชอบต่อนักเรียนและผู้ปกครองตามมาตรฐานที่กำหนด

กระบวนการดำเนินงานที่เป็นกลไกสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาประกอบด้วย การดำเนินงาน 3 ประการ คือ (กรมสามัญศึกษา 2540 ก : 6-9)

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา คือ กระบวนการหรือแนวปฏิบัติที่นำการศึกษาเข้าสู่คุณภาพ ประกอบด้วย

1.1 การกำหนดมาตรฐานด้านผลผลิต ป้อนจัดและกระบวนการ

1.2 การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน หมายถึง การพัฒนาปัจจัยการศึกษา

และการสนับสนุนการพัฒนาครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษาศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารทางการศึกษาและการสนับสนุนปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2. การตรวจสอบและการแทรกแซงคุณภาพการศึกษา คือ กระบวนการหรือแนวปฏิบัติในการดำเนินงานเพื่อการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย

2.1 การประเมินความก้าวหน้าของโรงเรียนและการจัดทำรายงานของโรงเรียนต่อประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีลักษณะเป็นการติดตามและตรวจสอบของโรงเรียน

2.2 การติดตามและตรวจสอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.3 มาตรการปรับปรุงคุณภาพโรงเรียน โรงเรียนที่มีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. การประเมินคุณภาพการศึกษา คือ กระบวนการหรือแนวปฏิบัติในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษามาตรฐานที่กำหนด ประกอบด้วย

3.1 การทบทวนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

3.2 การประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน

3.3 การประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมหรือการ

ประเมินคุณภาพการศึกษา

สรุปได้ว่า แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการ แผนงาน ยุทธศาสตร์ที่กำหนดขึ้น เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียนมีคุณภาพ ผู้ที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานสากล สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและการรายงาน เป็นการประเมินค่าความก้าวหน้าของโรงเรียนอย่างมีหลักเกณฑ์ว่าบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรหรือไม่ โดยการพิจารณาจากหลักฐานในการประเมินผล ซึ่งประเมินโดยคณะกรรมการประเมินผล มีการวิเคราะห์ผล การประเมินผล และนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการปรับปรุงงานวิชาการ การประเมินผลงานวิชาการ จึงเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานวิชาการเป็นอย่างยิ่ง

หลักการประกันคุณภาพการศึกษา

ตามที่ทราบว่าจะมีความจำเป็น ที่จะต้องดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนั้น สถานศึกษาดังกล่าว ต้องมีกรอบในการดำเนินงาน ซึ่งได้มีนักวิชาการต่างประเทศ คือ คอเทอร์รี่ (Doherty 1994:11) ได้กล่าวถึงหลักการประกันคุณภาพและควบคุมคุณภาพในการจัดการศึกษา ประกอบด้วยกระบวนการดังต่อไปนี้

1. การประกันคุณภาพ (Quality Assurance) ระบบหลักที่ตั้งอยู่บนฐานของการสะท้อนถึงผลภายนอก ที่สร้างความเชื่อมั่นโดยรับประกันว่าจะไม่มีข้อผิดพลาดใด ๆ เกิดขึ้น ในด้านการศึกษากการประกันคุณภาพเป็นการตรวจสอบจุดประสงค์ต่าง ๆ เนื้อหา วิธีการ การยกระดับมาตรฐานคุณภาพและการกำหนดเกณฑ์คุณลักษณะของผู้เรียน แผนงานต่าง ๆ และแนวปฏิบัติ

2. การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) เป็นระบบที่ตั้งอยู่บนฐานของข้อมูลป้อนกลับ เป็นระบบการควบคุม โดยใช้การดำเนินการตรวจสอบอย่างละเอียด เพื่อป้องกัน ติดตาม แก้ไขข้อผิดพลาดในกระบวนการดำเนินงาน ในการศึกษาการควบคุมคุณภาพ โดยพิจารณาข้อมูลป้อนกลับจากคณะบุคคลนักเรียน ผู้ปกครอง รวมทั้งข้อมูลด้านคุณธรรม เป็นการตรวจสอบและทบทวนความเหมาะสมของเกณฑ์แผนงาน และการปฏิบัติ

3. การบริหารคุณภาพ (Quality management) เป็นกระบวนการที่ถูกจัดไว้โดยสมบูรณ์แบบเพื่อรับประกันคุณภาพของการดำเนินงานต่าง ๆ ที่สามารถนำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จ ในด้านการศึกษากการบริหารคุณภาพ เน้นการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน หลักสูตร กลยุทธ์ใน

การวางแผน เพื่อเป็นแนวทางและวิธีการในการปฏิบัติ ในการจัดทำหลักฐานต่าง ๆ เพื่อการตรวจสอบและทบทวนผลการเรียนของผู้เรียน

4. การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) เป็นกระบวนการตรวจสอบภายในและภายนอกของระบบบริหารคุณภาพ เกี่ยวกับระบบการบริหารคุณภาพของโรงเรียนว่า การดำเนินการเป็นไปตามระบบที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยพิจารณาความเหมาะสมจากข้อมูลเอกสารและหลักฐานต่าง ๆ

5. การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) เป็นการตัดสินผลการปฏิบัติงานโดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ประกอบด้วย การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นผู้ประเมินเอง และการประเมินคุณภาพจากหน่วยงานภายนอก เพื่อการรับรองมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

6. การยกระดับมาตรฐานคุณภาพ (Quality Enhancement) เป็นระบบที่สร้างจิตสำนึกและความมั่นคง ในการปรับปรุงคุณภาพของการปฏิบัติงานในทุก ๆ ขั้นตอน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้นโดยจัดให้มีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรให้ตรงตามสภาพความต้องการของสถานศึกษา รวมทั้งการจัดกระบวนการแก้ปัญหาอย่างมีระบบ

สำหรับกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาการศึกษาไทยให้มีมาตรฐานเป็นเลิศ หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา กำหนดไว้เป็น 3 ข้อ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2541: 3-4) ดังนี้

1. รัฐกระจายอำนาจในการกำหนดนโยบายการบริหาร งานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และทรัพยากรให้เขตพื้นที่ และสถานศึกษาทุกระดับและทุกประเภท

2. รัฐสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา

3. โรงเรียนต้องแสดงภาระหน้าที่ความรับผิดชอบต่อ

3.1 นักเรียนและผู้ปกครอง

3.2 มาตรฐานที่กำหนด

3.3 ผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษา

กระบวนการดำเนินงาน ที่เป็นกลไกสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยการดำเนินงาน 3 ประการคือ

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา คือ กระบวนการหรือแนวปฏิบัติที่นำการศึกษาเข้าสู่คุณภาพประกอบด้วย

1.1 การกำหนดมาตรฐานด้านผลผลิต ปัจจัย และกระบวนการ

1.2 การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน หมายถึงการพัฒนาปัจจัยทางการศึกษาดัง ๆ ได้แก่

การพัฒนาครูผู้สอน ผู้บริหารการศึกษา ศิษยานิเทศก์ ผู้บริหารทางการศึกษา และการสนับสนุนปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2. การตรวจสอบและการแทรกแซงคุณภาพการศึกษา คือ กระบวนการหรือแนวปฏิบัติในการดำเนินงาน เพื่อการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย

2.1 การประเมินความก้าวหน้าของโรงเรียน และการจัดทำรายงานของโรงเรียนต่อประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีลักษณะเป็นการติดตามและตรวจสอบของโรงเรียน

2.2 การติดตามและตรวจสอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.3 มาตรการปรับปรุงคุณภาพโรงเรียน ที่มีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. การประเมินคุณภาพการศึกษา คือ กระบวนการหรือแนวปฏิบัติในการตรวจสอบคุณภาพศึกษาดมมาตรฐานที่กำหนด ประกอบด้วย

3.1 การทบทวนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

3.2 การประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน

3.3 การประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวม หรือการประเมินคุณภาพการศึกษาการดำเนินการดังกล่าวนี้กระทรวงศึกษาธิการได้กระจายอำนาจไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ที่รับผิดชอบ และใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของหน่วยงานในแต่ละระดับ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องศึกษา และนำระบบมาใช้ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน สำหรับสถานศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการที่นำระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มาเป็นกรอบ เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2541:12) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 : การควบคุมคุณภาพ

1.1 กำหนดมาตรฐานโรงเรียน โดยสำนักงานเขตพื้นที่ ปรับขยายเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อลงสู่การปฏิบัติและให้สอดคล้องกับท้องถิ่น

1.2 พัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานโดยจัดทำแผนการดำเนินงานเตรียมความพร้อมทางด้านปัจจัยต่าง ๆ รวมทั้งบุคลากร

ขั้นตอนที่ 2 : การตรวจสอบและปรับปรุงโรงเรียน

2.1 การตรวจสอบภายใน โดยให้โรงเรียนทำการประเมินตนเอง ในระหว่างการดำเนินการตามแผนและเมื่อสิ้นสุดแผน

2.2 ตรวจสอบภายนอก โดยสำนักสำนักงานเขตพื้นที่ ใช้กระบวนการนิเทศ 100 เปอร์เซ็นต์เป็นยุทธศาสตร์หลัก

2.3 ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนโรงเรียน โดยระดมกำลังจากทุกระดับหน่วยงาน กลุ่มเป้าหมายสำคัญ คือ โรงเรียนที่มีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐาน

2.4 โรงเรียนใช้ผลการตรวจสอบทั้งภายในและภายนอก ทำการปรับปรุงโรงเรียนและ
ตั้งเป้าหมายการพัฒนาที่สูงขึ้นกว่าเดิมอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ 3 : การประเมินคุณภาพ

3.1 สำนักงานเขตพื้นที่ ประเมินคุณภาพตามมาตรฐานโรงเรียนทุกโรงเรียนและทุก 2 ปี เพื่อจัดระดับคุณภาพโรงเรียน และติดตามความก้าวหน้าของคุณภาพโรงเรียนในภาพรวมของระดับประเทศ

3.2 สำนักงานเขตพื้นที่ ประเมินคุณภาพตามมาตรฐานโรงเรียนทุกโรงเรียนเพิ่มเติม เพื่อจัดระดับคุณภาพโรงเรียนระดับเขตพื้นที่ ทุก 3 ปี

3.3 ปรับปรุง/พัฒนามาตรฐานโรงเรียนทุก 5 ปี

กล่าวโดยสรุปการประเมินคุณภาพการศึกษา ของเขตพื้นที่ ได้ใช้กรอบความคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพของกระทรวงศึกษาธิการ แต่ได้ปรับรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจน โดยเฉพาะขั้นตอนที่ 3 ในการประเมินคุณภาพนั้นจะประเมิน 2 ครั้ง ทุก 2 ปี เพื่อรับรองคุณภาพมาตรฐานของโรงเรียน และปรับปรุงพัฒนามาตรฐานทุก 5 ปี ตามแผนพัฒนาการศึกษาชาติ

สำหรับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของกรมสามัญศึกษา (กรมสามัญ 2542 ก : 8 และกรมสามัญ 2542 ข : 24-25) มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่มีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาหรือแนวดำเนินงานเพื่อเข้าสู่คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานการศึกษาเป็น การดำเนินงานเพื่อให้ได้มาตรฐานการศึกษาทั้งด้านผลผลิต ปัจจัย และกระบวนการ และการดำเนินงานพัฒนาไปสู่มาตรฐาน เป็นการดำเนินงานเพื่อพัฒนาปัจจัยการศึกษา เช่น ผู้บริหาร ครู กระบวนการบริหารจัดการ และกระบวนการเรียนการสอน

2. การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนา แนวดำเนินงานเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ ประกอบด้วยการดำเนินงาน 3 ขั้นตอนคือ

2.1 การตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยให้สถานศึกษาประเมินตนเอง

2.2 การตรวจสอบคุณภาพของเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการ ตรวจสอบ และจัดทำรายงานการจัดการศึกษาเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด

2.3 การกำหนดมาตรการปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพสถานศึกษา ที่มีคุณภาพไม่ถึง

เกณฑ์มาตรฐาน เป็นการดำเนินงานของเขตพื้นที่การศึกษาและประเมินผลในภาพรวม

3. การประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาหรือแนวค่านิยามงาน ในการประเมินคุณภาพโดยองค์กรภายนอกจะเห็นได้ว่ากรมสามัญศึกษาก็ใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา แนวคิดเดียวกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

สรุปได้ว่า หลักการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการจัดระบบและกระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐาน โดยการติดตาม ตรวจสอบ ควบคุม และการประเมินผลตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

การดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมิน

ความหมายของการประเมินผล

การประเมินผล คือ การตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ถูกวัดโดยการเทียบกับเกณฑ์ จุดเน้นของการประเมินอยู่ที่ความสุจริตและความเหมาะสมของเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินที่มีความโปร่งใสและเปิดเผย นอกจากนี้มีการประเมินผลที่ดีต้องอยู่บนฐานของข้อมูลที่มีความตรงและเชื่อถือได้ ซึ่งได้มาจากกระบวนการวัดผลที่มีคุณภาพซึ่งสามารถให้ผลการวัดที่ถูกต้องสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2543 : 7)

ความหมายของการประเมินผลภายในและการประเมินผลภายนอก

การประเมินผลภายใน (Internal evaluation) คือ กระบวนการประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่กระทำโดยบุคลากรในหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะช่วยในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด ถือเป็นกระบวนการการตรวจสอบการทำงานของตนเอง (Self-evaluation) และควรทำเป็นกิจกรรมหนึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ลักษณะสำคัญของการประเมินผลภายในของสถานศึกษาคือ สถานศึกษาประเมินตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้ข้อมูลที่นำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงตนเองและพร้อมที่จะได้รับตรวจสอบจากการประเมินภายนอกด้วย

การประเมินผลภายนอก (External evaluation) คือ กระบวนการตรวจสอบคุณภาพการดำเนินงานของหน่วยงานซึ่งกระทำโดยกลุ่มบุคคลที่เป็นนักประเมินโดยอาชีพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณค่าของหน่วยงาน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการทำงานและเป็นหลักประกันคุณภาพการดำเนินงานของหน่วยงานว่าได้มาตรฐานหรือไม่ เพียงใด(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543:10)

ความสำคัญและจำเป็นของการประเมิน

1. เพื่อทราบจุดอ่อนจุดแข็งของตนเอง
2. เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงการดำเนินงานตนเอง
3. เพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อการกิจที่ได้รับมอบหมายจากชุมชน
4. เพื่อรายงานผลการประเมินให้สาธารณชนทราบ และได้ข้อมูลที่ช่วยใน

การวางแผนพัฒนาหน่วยงานต่อไป

การจัดประเภทของการประเมินผล

การประเมินผลผลสามารถจัดประเภทได้หลายประการ ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการจัดประเภทดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543 : 7- 8)

บทบาทของการประเมิน

1. การประเมินความก้าวหน้า (Formative evaluation) เป็นการประเมินผลที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ที่สะท้อนจุดเด่นและจุดบกพร่องในการดำเนินงานผลการประเมินสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานให้มีคุณภาพดีขึ้นแม้ในขณะที่ดำเนินงานยังไม่สิ้นสุด

2 การประเมินสรุปผล (Summative evaluation) เป็นการประเมินผลหลังจากที่การดำเนินงานสิ้นสุดลง เป็นการให้ข้อมูลที่ช่วยในการตัดสินคุณภาพของผลการดำเนินงานและช่วยในการตัดสินใจอนาคตของการดำเนินงานหรือโครงการว่าควรยุติ ขยายงาน หรือปรับการดำเนินงานอย่างไรต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543 : 7- 8)

การประเมินความก้าวหน้าและการประเมินผลสรุปค่ามีประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานทั้งคู่เป็นขั้นตอนที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน แต่ต่างกันที่ช่วงเวลาของการดำเนินงาน การประเมินความก้าวหน้าจะกระทำในระหว่างที่กำลังมีการดำเนินงานหรือโครงการ และให้ข้อมูลที่ช่วยในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการดำเนินงาน ทำให้การปฏิบัติงานดำเนินงานไปตามแผนงานที่กำหนด ส่วนการประเมินผลสรุปจะกระทำจากการปฏิบัติงานสิ้นสุดลงแล้ว และข้อมูลที่ได้อาจใช้ประโยชน์

ในการตัดสินใจอนาคตของโครงการ

ช่วงเวลาของการประเมินผล

การประเมินผลเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นช่วงใดของการปฏิบัติงานสามารถแบ่งได้เป็น 3 ระยะดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543: 8-10)

1 การประเมินผลก่อนการดำเนินงาน เช่น การประเมินผลนักเรียนก่อนการเรียนการสอน เป็นการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของหน่วยงาน วิธีการประเมินที่ใช้ใน

ขั้นตอนนี้ ได้แก่ การประเมินบริบท (Context evaluation) หรือการประเมินความต้องการจำเป็น (Need assessment) ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการปฏิบัติงาน

2 การประเมินผลระหว่างการดำเนินงาน เช่น การประเมินผลนักเรียนระหว่างที่กำลังมีการเรียนการสอนอยู่เป็นการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการปฏิบัติงานการประเมินความก้าวหน้า (Formative evaluation) หรือการประเมินกระบวนการ (Process evaluation) เป็นการประเมินที่เกิดขึ้นในขั้นตอนนี้

3 การประเมินผลหลังสิ้นสุดการดำเนินงาน เช่น การประเมินผลเพื่อตัดสินการเลื่อนขั้นของนักเรียน การประเมินผลสรุป (Summative evaluation) หรือการประเมินผลผลิต (Product evaluation) เป็นการประเมินที่เกิดขึ้นในขั้นตอนนี้

ผู้ทำการประเมิน ในการประเมินผล ผู้ทำการประเมินผลแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือ

1. การประเมินผลโดยบุคลากรในหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงาน เรียกว่า การประเมินผลภายใน (Internal evaluation) มีข้อดีที่ผู้ประเมินมีความรู้ในบริบทของตนเองมากกว่าผู้อื่น จึงน่าจะมองตนเองได้ดีกว่าผู้อื่น แต่อาจมีข้อจำกัดที่ผู้ประเมินอาจจะไม่ใช่มืออาชีพ กระบวนการประเมินอาจทำได้ไม่รอบด้านหรือใช้วิธีการที่ไม่เหมาะสม และมักจะมีจุดอ่อนที่โต้แย้งกันเสมอเกี่ยวกับความลำเอียงหรืออคติในการประเมิน เนื่องจากผู้ประเมินตนเองอาจให้ข้อมูลที่ลำเอียงเข้าตนเอง อย่างไรก็ตาม หากสามารถขจัดปัญหานี้ได้ การประเมินตนเองหรือการประเมินผลภายในก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงานเพราะเป็นการทำงานที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ทำให้ได้ข้อมูลป้อนกลับ(Feedback) ในการพัฒนางาน

2. การประเมินผลโดยบุคลากรภายนอกที่ไม่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานหรือสิ่งที่ถูกประเมิน แต่มีความชำนาญในวิชาชีพของการประเมิน เรียกว่า การประเมินผลภายนอก(External evaluation) ผลการประเมินมาจากกลุ่มบุคคลที่มีประสบการณ์ในการประเมินซึ่งเป็นที่เชื่อกันว่าให้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และมีความเป็นกลาง แต่ก็อาจมีข้อจำกัดในด้านความครอบคลุมครบถ้วนของสิ่งที่ถูกประเมิน รายละเอียดของข้อมูลที่ช่วยในการปรับปรุงการทำงานอาจจะน้อยกว่าการประเมินผลภายใน เพราะผู้ประเมินภายนอกจะเข้าใจในบริบทของหน่วยงานที่ประเมินน้อยกว่าบุคคลที่อยู่ภายใน และเป็นการประเมินที่เน้นผลภาพรวมในการดำเนินงานของหน่วยงานภายในช่วงเวลาที่คณะผู้ประเมินได้เข้าไปทำการประเมิน

สิ่งที่ถูกประเมิน การประเมินผลโดยทั่วไป สิ่งที่ถูกประเมิน ได้แก่

1. การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs assessment) เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบสภาพการดำเนินงานของหน่วยงานว่ายังมีจุดใดบ้างที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการบรรลุผล

ทำให้สามารถวางแผนการดำเนินงานได้ออกคั้งและสนองความต้องการของหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นการประเมินเพื่อนำผลไปใช้ในการวางแผนปฏิบัติการหรือดำเนินโครงการใด ๆ

2. การประเมินปัจจัยเข้า (Input evaluation) เป็นการประเมินตัวป้อนที่ใช้ในการดำเนินงาน เช่น บุคลากร สถานที่ งบประมาณ ซึ่งทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินงานและเป็นการเตรียมความพร้อมของปัจจัยต่าง ๆ สำหรับการดำเนินงานต่อไป

3. การประเมินกระบวนการ (Process evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการการดำเนินงาน ซึ่งทำให้ทราบข้อมูลที่ช่วยในการปรับปรุงการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายดียิ่งขึ้น ก่อนที่การดำเนินงานจะสิ้นสุดลง

4. การประเมินผลผลิต (Product evaluation) เป็นการประเมินผลสิ่งที่เกิดขึ้นหลังการดำเนินงานสิ้นสุดว่าบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด

5. การประเมินผลกระทบ (Impact evaluation) เป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นภายหลังการดำเนินงาน แต่สิ่งที่ประเมินเป็นผลซึ่งอาจไม่ได้คาดหมายมาก่อน และเป็นไปได้ทั้งทางบวกและทางลบ

ประโยชน์ของการประเมิน

1. ทำให้ได้ข้อมูลที่ช่วยในการปรับปรุงการดำเนินงานให้เป็นไปในทางทิศทางการที่ต้องการ
2. ทำให้ทราบผลการปฏิบัติงานว่าบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้มากน้อยเพียงใด
3. ทำให้ได้ข้อมูลที่ช่วยในการวางแผนหรือพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดมากยิ่งขึ้น
4. ทำให้ได้ข้อมูลที่ช่วยในการตัดสินใจอนาคตของโครงการ หน่วยงาน หรือการดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา

ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน

การประเมินคุณภาพการศึกษา แม้เป็นเรื่องสำคัญในวงจรการพัฒนาคุณภาพการศึกษา แต่ก็ประสบปัญหาในการปฏิบัติไม่สามารถใช้ผลจากการประเมินให้เกิดประโยชน์ได้เท่าที่ควร ถ้าจะกล่าวถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลการศึกษาเท่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้ (จรัส นองมาก 2544 : 27-29) สามารถจำแนกเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจากบุคลากรในวงการศึกษามองกลุ่มยังเข้าใจว่าการประเมินเป็นการตรวจสอบเพื่อจับผิดหรือการตัดสินโทษ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะเคยชินกับวิธีการทำงานในอดีตที่เมื่อใดมีการตรวจการประเมิน มักจะเป็นเรื่องของการจับผิดและผู้ถูกประเมินจะถูกโทษเป็นผลตามมา ดังนั้นเมื่อกำหนดให้มีระบบการประเมินคุณภาพที่หน่วยงานทางการศึกษา

จะต้องปฏิบัติ บุคลากรเหล่านี้ก็เข้าใจว่าจะมีผู้มาคอยจับผิดมาคอยตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งความเข้าใจดังกล่าวเป็นการสร้างทัศนคติที่ไม่ถูกต้องต่อการประเมิน

2. ประเมินไม่เป็น เนื่องจากไม่รู้ว่าจะประกอบของการประเมินจะต้องมีเกณฑ์ซึ่งเป็นความคาดหวังในการทำงานและมีการตรวจวัดการทำงานในช่วงเวลาที่จะประเมิน ผู้ประเมินไม่รู้ว่าจะอะไรเป็นเกณฑ์ อะไรเป็นการวัด ถ้าเป็นการประเมินผลการดำเนินงานก็ไม่ว่าจะตั้งความคาดหวังอย่างไร เพราะไม่มีการกำหนดเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน ผลจากการปฏิบัติงานจริงที่เป็นการวัดจึงไม่รู้จะเปรียบเทียบกับอะไร

3. แยกส่วนการประเมินกับการปฏิบัติงานจริง เนื่องจากต้องการประเมินเพื่อให้มีเอกสารครบถ้วน สำหรับการเสนอหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบ จึงมุ่งที่จะจัดทำหลักฐานต่าง ๆ ให้สมบูรณ์ โดยไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง หรือบุคคลกรทุ่มเทเวลามาทำหน้าที่เตรียมเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการประเมินโดยละเลยงานในหน้าที่ประจำ เช่นผู้เป็นครูก็ละเลยการสอนจนทำให้ถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่ายิ่งประเมินมากเด็กยิ่งโง่งซึ่งความจริงแล้ว ถ้าครูประเมินผลการปฏิบัติงานจริงของตน ก็สามารถนำผลการเรียนการสอนให้ดีขึ้นและจะเป็นประโยชน์แก่นักเรียนมากขึ้น

4. ผู้ถูกประเมินไม่กล้ารับความจริง เนื่องจากการประเมินแต่ละครั้งจะต้องมีทั้งดี ไม่ดี ผู้ถูกประเมินบางคนไม่กล้ายอมรับความจริง ถ้าเรื่องไหนประเมินแล้วว่าไม่ดีก็จะไม่พอใจ ผู้ประเมินจึงพยายามหลีกเลี่ยงถึงที่ผู้ถูกประเมินไม่พอใจ ผลการประเมินจึงไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง การปรับปรุงแก้ไขโดยอาศัยผลการประเมินที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ก็แก้ไขได้ไม่ตรงจุดและคลาดเคลื่อนไปด้วย

5. ใช้ผลการประเมินไม่คุ้ม เนื่องจากวัตถุประสงค์สำคัญของการประเมิน ก็เพื่อนำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานต่อไป แต่ถ้าประเมินแล้วเก็บไว้เฉย ๆ ไม่นำผลไปใช้หรือการประเมินเพื่อให้คนอื่นตรวจสอบเพียงคนเดียว ก็นับว่าใช้ผลการประเมินโดยไม่คุ้มเสียเวลาและกำลังคนในการทำงาน ถ้าไม่ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาหน่วยงานต่อไปก็ถือว่าไม่คุ้ม

การสร้างวัฒนธรรมการประเมิน

ในเมื่อเรายอมรับว่าการประเมินเป็นพื้นฐานการพัฒนา ถ้าเรามุ่งจะแสวงหาสภาพที่ดีกว่าในการทำงาน จะต้องนำการประเมินมาใช้ในหน่วยงาน และจะต้องทำอย่างต่อเนื่องคือเมื่อประเมินแล้วก็นำผลมาปรับแก้วิธีการทำงานใหม่ ทำไประยะหนึ่งก็ต้องประเมินอีก ผลเป็นอย่างไรก็ปรับปรุงแก้ไขใหม่อีก ทำเช่นนี้ต่อไป องค์กรไหนสามารถปลูกฝังให้บุคลากรในหน่วยงานทำงานในลักษณะนี้กันทุกคน องค์กรนั้นก็จะพัฒนาอยู่ตลอดเวลาไม่พบกับคำว่าเสื่อม

การปลูกฝังให้คนในองค์กรรู้จักการประเมินผลการทำงานก็จะต้องทำให้เข้าใจว่าการประเมินนั้น จะต้องเริ่มตั้งแต่การกำหนดเป้าหมายในการทำงาน เพื่อเป็นเกณฑ์ในการประเมินเมื่อทำไปแล้วถึงช่วงเวลาที่ประเมินต้องมีการวัดของงานว่าทำไปได้มากน้อยแค่ไหน นำผลจากการวัดไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้เป็นความคาดหวัง ถ้างานที่ทำมาได้สำเร็จจริงสูงกว่าที่คาดหวังก็ประเมินว่าดี ถ้าต่ำกว่าก็ประเมินว่าไม่ดีต้องปรับปรุงแก้ไข ไม่ว่าผลการประเมินจะเป็นไปในทางดีหรือไม่ดีก็สามารถนำผลมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาได้เช่นเดียวกัน กล่าวคือ ถ้าประเมินว่าดีในการกำหนดเป้าหมายเพื่อการประเมินครั้งต่อไปก็กำหนดให้สูงกว่าเดิม ถ้าประเมินว่ายังไม่ดีก็ต้องพยายามปรับวิธีการทำงานเพื่อให้ได้ผลสำเร็จตามเป้าหมายในครั้งต่อไป

การปลูกฝังแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินให้บุคลากรในองค์กรทำให้ถูกต้องเห็นประโยชน์ของการประเมิน สามารถใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนางานอย่างแท้จริง ทุกคนอยากจะทำ ผู้เกี่ยวข้องส่งเสริมสนับสนุนให้ได้ทำกันอย่างต่อเนื่องทุกคน วัฒนธรรมของการทำงานที่อาศัยการประเมินก็จะเกิดขึ้น องค์กรมีแต่ความเจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้นสืบไป (จรัส นองมาก 2544 : 29 - 30)

สรุปได้ว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินเป็นกระบวนการการตรวจสอบคุณภาพการดำเนินงานของหน่วยงานมว่าจะประเมินโดยพิจารณาตามขั้นตอน การวางแผน ความสำคัญและความจำเป็น ประโยชน์และปัญหา ตลอดจนการประเมินผล เพื่อให้การประเมินคุณภาพการศึกษาได้ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

การเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอก

การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ การเตรียมความพร้อมในที่นี้ หมายถึง ความพร้อมด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินงาน ถ้ามีไม่เพียงพอ หรือไม่มีเลยก็ต้องดำเนินงานตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด หรือขอความร่วมมือและประสานงานกับชุมชน หรือประชาชนในท้องถิ่นถ้าหากว่านโยบายที่กำหนดนั้น ตรงกับความต้องการของประชาชนนั้น ๆ อย่างแท้จริงซึ่งหลังจากได้ข้อมูล สามารถปฏิบัติตามเนื้อหาสาระโดยมีมาตรการ ดังนี้ (สวัศ ศรีสวัสดิ์ 2535 : 415-417)

1. จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ให้เอื้อต่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
2. เร่งรัดพัฒนาคุณภาพการสอนของครูและทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน
3. ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการทำงานและมีรายได้ระหว่างเรียน
4. เร่งรัดพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของการบริการให้คำปรึกษาและบริการ
5. ประสานงานและขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ตามโครงการของงานแนะแนว

6. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและชุมชนมีกิจกรรมร่วมกันทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

7. ส่งเสริมให้มีกิจกรรมเพื่อพัฒนามิตรของนักเรียนและของประชาชนในชุมชน
8. ส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน
9. ส่งเสริมการพัฒนาด้านจริยธรรมของนักเรียนและประชาชนในชุมชน
10. จัดระบบงานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมแนะแนวให้แพร่หลาย

นอกจากนี้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรดำเนินงานเพื่อเตรียมการประเมินจากองค์กรภายนอก (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เอกสารอัดสำเนา, มปป. 2541: 6) ดังนี้

1. สร้างความเข้าใจ ให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคนได้รับความรู้และเข้าใจถึงระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด โดยความเข้าใจนี้จะทำให้ทุกคนประกอบทีมงานภายในและภายนอก มีความพร้อมในทุกด้าน โดยเฉพาะคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองเป็นการสร้างความมั่นใจว่า โรงเรียนมีความพร้อมที่จะรับการประเมินจากองค์กรภายนอก

2. การทบทวนกระบวนการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน โรงเรียนควรดำเนิน การประกันคุณภาพการศึกษารับตั้งแต่ จัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนหรือธรรมนูญโรงเรียน ดำเนินการตามแผนหรือธรรมนูญโรงเรียน ติดตามตรวจสอบปรับปรุง และประเมินตนเอง โดยปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและเป็นปกติ เพื่อให้ผู้รับบริการเกิดความมั่นใจว่า โรงเรียนมีคุณภาพให้ครอบคลุมแต่ละมาตรฐาน

3. การประเมินตนเองเปรียบเทียบกับมาตรฐานการศึกษาภายนอก การประเมินโรงเรียนตนเองเปรียบเทียบกับมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก การเตรียมหลักฐานร่องรอยต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลไว้จัดทำรายการประเมินตนเอง ตามแนวทางที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา โดยโรงเรียนที่ผ่านการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ก็สามารถใช้รูปแบบและแนวทางเดียวกันได้ โดยศึกษาการดำเนินงานในเรื่องการประกันคุณภาพภายนอกแต่เน้น ๆ เพื่อจะได้มีความพร้อมในการประเมินภายนอก

สรุปว่าการเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอกของสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่สถานศึกษาจะต้องเตรียมข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษาในทุก ๆ ด้านเพื่อความพร้อมทุกด้านที่จะต้องมีการประเมินคุณภาพภายนอกตามเงื่อนไข ของการประเมินคุณภาพภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ) ที่ได้กำหนดไว้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ศุภันท์ มินมณี (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทำวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงาน ตามโครงการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ใน เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การดำเนินงานของโรงเรียนได้รับการบริหารตามองค์ประกอบและ มาตรฐานการศึกษา ทั้ง 8 องค์ประกอบ คือ งานปรัชญาและแนวนโยบายของโรงเรียน งานการเรียน การสอน งานกิจการนักเรียน งานบุคคล งานธุรการ และงานการเงิน งานความสัมพันธ์กับชุมชน งานอาคารสถานที่ และ ประสิทธิภาพของโรงเรียน สำหรับการดำเนินงานทั้ง 8 องค์ประกอบ อยู่ใน ระดับดีตามโครงการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเอกชน ส่วนปัญหาของการดำเนินงานทั้ง 8 องค์ประกอบโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย

เข้มเพชร กำหอม (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทำวิจัยเรื่อง การศึกษาความเข้าใจมาตรฐาน การศึกษา ด้านกระบวนการของบุคลากรตามนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญ ศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ระดับความเข้าใจมาตรฐานการศึกษา ด้านกระบวนการของบุคลากร ตามนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด รวมทุกมาตรฐานพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ มีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ส่วนครูอยู่ ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานพบว่ามาตรฐานที่ 1 มีการบริหารและการจัดการ อย่างมีระบบ ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการมีความเข้าใจอยู่ในระดับมากครู ผู้สอนมีความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง มาตรฐานที่ 2 มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับ หลักสูตรขั้นพื้นฐานและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่าย วิชาการมี ความเข้าใจอยู่ในระดับมากครูผู้สอนมีความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง มาตรฐานที่ 3 มี การจัดการเรียนการสอนที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่าย วิชาการมีความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลางครูผู้สอนมีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก มาตรฐานที่ 4 มี การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ มีความเข้าใจอยู่ในระดับมากครูผู้สอนมีความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง มาตรฐานที่ 5 มีการ จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของนักเรียน ผู้บริหาร โรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการมีความเข้าใจอยู่ในระดับมากครูผู้สอนมีความเข้าใจอยู่ใน ระดับมาก มาตรฐานที่ 6 มีการพัฒนาครูและบุคลากรอื่นให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการมี ความเข้าใจอยู่ในระดับมากครูผู้สอนมีความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง มาตรฐานที่ 7 ส่งเสริม ความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์การภาครัฐและเอกชน

ในการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการมีความเข้าใจอยู่ในระดับมากครูผู้สอนมีความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง

ธัญญาณี ตั้งขารมย์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทำวิจัย เรื่อง ศักยภาพในการพัฒนาเพื่อเข้าสู่มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรมสามัญศึกษา พบว่า โดยเฉลี่ยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาให้ความเห็นว่า โรงเรียนมีศักยภาพในการพัฒนาเพื่อเข้าสู่มาตรฐานคุณภาพการศึกษาในมาตรฐานด้านผลผลิต ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัย ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนมีศักยภาพในการพัฒนาในระดับมาก มีเพียงรายการเดียวที่โรงเรียนมีศักยภาพในการพัฒนาในระดับปานกลาง คือ การทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำผลวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน

วิรุฬ แสงงาม (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทำวิจัยเรื่อง การประกันคุณภาพเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี พบว่า 1.ปัจจัยด้านการนำเข้า ได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับผู้บริหารโรงเรียน ปัจจัยเกี่ยวกับบุคลากรของโรงเรียน ปัจจัยเกี่ยวกับ นักเรียนและปัจจัยเกี่ยวกับการเรียน 2. ปัจจัยด้านกระบวนการ ได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ปัจจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการ และปัจจัยเกี่ยวกับกระบวนการและรับรองมาตรฐาน การศึกษา 3. ปัจจัยด้านผลผลิต ได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับเอกสารหลักฐานหรือร่องรอยการทำงานและปัจจัยเกี่ยวกับผลสรุปการปฏิบัติงาน 4.ปัจจัยที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน การประกัน คุณภาพการศึกษา ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงบุคลากรของโรงเรียน สภาพการสอดคล้องกับ ธรรมเนียมโรงเรียน ระบบการตรวจสอบ ระบบการประเมินตนเอง ทักษะในการตรวจสอบและประเมิน ตนเอง การมีส่วนร่วมในการรับรู้ความเข้าใจในแนวทางการประกันคุณภาพ

ฉัตรชัย คีระปินดา (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทำวิจัยเรื่องการเตรียมโรงเรียนเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ ในเขตการศึกษา 6 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานการเตรียมโรงเรียนเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาตาม แนว การปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานเตรียมโรงเรียนเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาแนวทางการปฏิรูปการศึกษา พบว่า ระดับการดำเนินงานในการเตรียมโรงเรียนเพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ การศึกษาและการเตรียมการ การวางแผน การประกันคุณภาพการศึกษา การนำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ การตรวจสอบและ ทบทวนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน การพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษา การ เตรียมการประเมินจากหน่วยงานภายนอก อยู่ในระดับ ปานกลาง และถึงมากที่สุด และส่วนใหญ่ มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

นพรัตน์ จริยเลขพงษ์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลเมืองตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ตามทัศนะของพนักงานครูโรงเรียนเทศบาลและสถานักเรียนพบว่า 1. พนักงานครูเทศบาล กรรมการโรงเรียน และ สถานักเรียน มีทัศนะต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาโดยภาพรวมดังนี้ (1) ผู้เรียนมีสุขภาพกายภาพพลานามัยและบุคลิกลักษณะที่ดี (2) องค์ประกอบผู้เรียนปลอดภัยจากสิ่งเสพติด ให้โทษ สิ่งมอมเมา (3) องค์ประกอบผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และมีค่านิยมที่พึงประสงค์ (4) องค์ประกอบผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตย (5) และองค์ประกอบผู้เรียนที่มีความรักความภูมิใจในความเป็นไทย สามารถดำรงชีวิตในสังคม ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาในรายองค์ประกอบพบว่า (1) องค์ประกอบผู้เรียนมีทักษะกระบวนการการทำงาน การจัดการเลือกใช้เทคโนโลยีในห้องเรียน ในการพัฒนางานและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต (2) องค์ประกอบผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้เองอย่าง ต่อเนื่อง (3) และองค์ประกอบผู้เรียนมีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม อนุรักษ์ และพัฒนา ถึงแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง 2. การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ตามทัศนะของพนักงานครูเทศบาล กรรมการโรงเรียน และสถานักเรียนโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน 3. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลเมืองตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ได้แก่ การตรวจสอบภาพประจำปี และควรจัดกิจกรรมการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ควรจัดให้มีวิทยากรให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิ่งเสพติดโรคติดต่อร้ายแรงอย่างต่อเนื่องควรจัดให้มีกิจกรรมทางศาสนาโดยเฉพาะในวันสำคัญทางศาสนาอย่างสม่ำเสมอ ควรส่งเสริมให้ผู้นำชุมชนนำเสนอแหล่งการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและเพียงพอต่อผู้เรียน ควรจัดนิทรรศการหรือ กิจกรรมต่าง ๆ เพื่ออนุรักษ์ความเป็นไทยเพื่อธรรงค์ อนุรักษ์ และพัฒนาถึงแวดล้อม

อรศรี สิตปรีกุล (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทำวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มบูรพา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า 1. สภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษากลุ่มบูรพา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม ทั้งผู้บริหาร และ ครูผู้สอนมีระดับของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานพบว่าในมาตรฐานที่ 3,5,7 และมาตรฐานที่ 8 การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 2. ปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษากลุ่มบูรพา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนมีระดับของการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานพบว่าในมาตรฐานที่ 3, และมาตรฐานที่ 8 การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางส่วนมาตรฐาน

ที่ 5 และ 7 ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนมีระดับของปัญหาอยู่ในระดับน้อย 3. ผลการเปรียบเทียบสภาพ และปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานระหว่างผู้บริหารกับครูพบว่า 3.1 ในด้านการ ปฏิบัติงานภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาแต่ละมาตรฐานมี ความแตกต่างในมาตรฐานที่ 8 ส่วนมาตรฐานอื่นๆ ไม่พบความแตกต่างในด้านปัญหา มาตรฐานที่ 3 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนมาตรฐานอื่น และภาพรวมไม่พบ ความแตกต่างผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานและปัญหาในการปฏิบัติตามมาตรฐานแยกตามอาช ุราชการ และวุฒิการศึกษาที่ต่างกันของผู้บริหาร 4.1 ผู้บริหารที่มีอาชุราชการต่างกันมีความคิดเห็น เกี่ยวกับการสภาพการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน และในด้านปัญหาการปฏิบัติงานมีความแตกต่างอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนมาตรฐานอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง 4.2 ผู้บริหารที่มีวุฒิ การศึกษต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสภาพการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน และในด้านปัญหาการ ปฏิบัติงานมีความแตกต่างที่มาตรฐานที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนมาตรฐานอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง 4.3 ครูผู้สอนที่มีอาชุราชการต่างๆ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสภาพการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน และในด้านปัญหาการปฏิบัติงานมีความแตกต่างกันที่มาตรฐานที่ 8 ส่วนมาตรฐาน อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 4.4 ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษา ต่างกันมีความ คิดเห็นเกี่ยวกับการสภาพการปฏิบัติงาน และปัญหาการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญที่ ระดับ 0.05

ญาณอาภา ทับทิมทอง (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทำวิจัยเรื่อง การเตรียมความพร้อมเพื่อ การประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ผ่านการรับรอง การประเมินเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ในการจัดกิจกรรมการเตรียมความพร้อมของโรงเรียน เพื่อ การประเมินคุณภาพภายนอกทั้งตามมาตรฐาน พบว่า

1. กิจกรรมที่แสดงถึงมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน มีความดีสูงสุดคือ ผู้บริหารโรงเรียน สนับสนุนส่งเสริมภาวะการเจริญเติบโตของนักเรียนมี ความดีต่ำสุดคือร่วมทำบุญตบาคฐ์ปาคฐ์ 1 วัน
2. กิจกรรมที่แสดงถึงมาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการที่มีความดีสูงสุดคือ การ จัดการและการบริหารงานและส่งเสริมเทคนิควิธีการสอนของครูและการพัฒนาคุณภาพการเรียน การสอนมีความดีต่ำสุดคือ การแข่งขันประกวดคนศรีไทย
3. กิจกรรมที่แสดงถึงมาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัยความดีสูงสุดคือ ความสามารถของครูในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่ใช้เทคนิค การสอนอย่างหลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ความดีต่ำสุดคือ ห้องปฏิบัติการฝึกอบรมให้ เด็กปฏิบัติจริง

ปัญหา ปรากฏ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทำวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนสังกัดงานการประถมศึกษา จังหวัดอ่างทอง พบว่า

1. สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนสังกัดงานการประถมศึกษา จังหวัดอ่างทอง การควบคุมคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดมาตรฐานโรงเรียน และด้านการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐาน และอยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง การควบคุมคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายด้านการกำหนดมาตรฐาน โรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการพัฒนาโรงเรียน สู่มาตรฐานมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนผู้บริหารมีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน สภาพการดำเนินงานในโรงเรียนที่ผู้บริหารโรงเรียนมีประสบการณ์การบริหารต่างกัน โดยรวมและด้านการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐาน ไม่แตกต่าง ส่วนด้านการกำหนดมาตรฐานโรงเรียน มีสภาพการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และสภาพการดำเนินงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยรวมและด้านการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐาน มีสภาพการดำเนินงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยโรงเรียนขนาดกลางมีสภาพต่างกับโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ส่วนด้านการกำหนดมาตรฐานโรงเรียน มีสภาพการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนผู้บริหารมีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การบริหาร และโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

วิจารณ์ ค้อไผ่ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทำวิจัยเรื่อง ศึกษาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมรับการประเมินภายนอกในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์พบว่า 1.การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมรับการประเมินภายนอกในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์โดยภาพรวมพบว่า มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานพบว่า การปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาและเมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียนพบว่ามีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากเช่นกัน 2. ตำแหน่งและขนาดของโรงเรียนโดยภาพรวมไม่มีผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อเตรียมพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกในโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียน ประถมศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายมาตรฐาน พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยพบว่าโรงเรียนใหญ่มีการดำเนินงานแตกต่างกันจากโรงเรียนที่มีขนาดกลางและขนาดเล็ก จำนวน 2 มาตรฐาน คือมาตรฐานที่ 13 มาตรฐานที่ 24 ส่วนอีก 12 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 มาตรฐานที่ 4 มาตรฐานที่ 5 มาตรฐานที่ 6 มาตรฐานที่ 9 มาตรฐานที่ 10 มาตรฐานที่ 12 มาตรฐานที่ 14 มาตรฐานที่ 18 มาตรฐานที่ 20 มาตรฐานที่ 22 มาตรฐานที่ 25 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานคือ ควรให้ผู้บริหารและครูร่วมกันในการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาเพื่อวางแผนการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา ควรสนับสนุนให้คณะครู และภูมิปัญญาท้องถิ่น ร่วมกันพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นควรพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนให้เป็นปัจจุบัน

สละ คณาฤทธิ์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทำการวิจัยเรื่อง การประเมินตัวบ่งชี้มาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา พบว่า 1. การประเมินความเหมาะสมตัวบ่งชี้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี ด้านผลผลิต(ผู้เรียน) ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัยนำเข้า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านผลผลิต(ผู้เรียน) ด้านกระบวนการและด้านปัจจัยนำเข้าก็อยู่ในระดับมากเช่นกัน 2. สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีขนาดแตกต่างกัน ประเมินความเหมาะสมของตัวบ่งชี้มาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี ทั้ง 3 ด้านโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านผลผลิต (ผู้เรียน) ไม่แตกต่างกันและด้านกระบวนการไม่แตกต่างกันแต่ด้านปัจจัยนำเข้ามีความแตกต่างในทางสถิติที่ 0.05

วรพล จำปาภา (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและทำวิจัยเรื่อง การศึกษาความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก ตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก ตามมาตรฐานการศึกษา โดยภาพรวมมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการ ด้านปัจจัย อยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก รอบแรก ตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ตามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่งการ

ปฏิบัติงาน วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยในประเทศสรุปได้ว่า เป็นกระบวนการเพื่อพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานคุณภาพการศึกษา ของกระบวนการการประเมินคุณภาพภายนอก

งานวิจัยต่างประเทศ

ริกบาช (Rigsby, 1994. อ้างถึงใน สมศักดิ์ คตประสิทธิ์, 2539 : 91) ได้ศึกษาทำวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์การและวัฒนธรรมของรูปแบบโรงเรียนประถมศึกษา กรณีศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอรูปแบบ TQM ให้กับโรงเรียนประถมศึกษา โดยเก็บรวบรวมข้อมูล จากการสัมภาษณ์ การสังเกต การสำรวจและตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องประเด็นด้านวัฒนธรรม 12 ประการ คือ 1) ความผูกพันทางสัญลักษณ์ต่อวัฒนธรรมคุณภาพ 2) การตัดสินใจ 3) องค์การของ ครูและนักเรียน 4) การคิดเชิงระบบ 5) จุดเน้นในเรื่องการอ่านออกเขียนได้ 6) การศึกษาผู้ใหญ่ 7) การทำงานเป็นทีม 8) การใช้เทคโนโลยี 9) การใช้ประโยชน์จากกระบวนการและเครื่องมือ คุณภาพ 10) การฝึกสอน 11) บรรณาการ 12) ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการทั้งภายในและภายนอก รูปแบบคุณภาพที่ใช้คือ “The Organizational Energy System (ODES)” ผลการศึกษาพบว่า การมี พันธะผูกพันอย่างเหนียวแน่น (strong commitment) จะสนับสนุนให้วัฒนธรรมคุณภาพยังคงมีอยู่ ทั้งในระดับอำเภอ และโรงเรียนกระบวนการของโรงเรียนจะมีผลอย่างมากต่อการพัฒนาลักษณะ ทางวัฒนธรรมที่แสดงให้เห็นว่าน่าเชื่อถือมาก คือ การบริหารแบบร่วมมือการทำงานเป็นทีมและ การทำงานร่วมกัน (Collaboration) วัฒนธรรมของการทำงานที่ปรากฏอีกอย่างหนึ่งคือ การ ปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

แซนเดอร์และคณะ (Sanders and orther 1995: 55) ได้ตั้งแะระห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับ รูปแบบการประเมินโรงเรียนในสหรัฐอเมริกา พบว่า ในสหรัฐอเมริกามีการประเมินโรงเรียนมา เป็นเวลากว่า 150 ปี มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพโรงเรียนตามความต้องการของ ผู้เกี่ยวข้องทั้งกลุ่มครูอาจารย์ ผู้บริหาร กระบวนการโรงเรียน การประเมินโรงเรียนจะทำให้ได้ ข้อมูลที่ช่วยในการตัดสินใจ เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานที่ดี วัตถุประสงค์ของการประเมินมี หลายประการ เช่น การกำหนดความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนา การกำหนดเป้าหมาย ของการดำเนินงาน ทำให้เกิดความชัดเจนในเป้าหมายของการดำเนินงาน การเลือกยุทธวิธีที่ นำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย การกระตุ้นกำกับติดตามการดำเนินงานการประเมินผลลัพธ์และ ผลกระทบที่เกิดขึ้น ใช้ในการประชาสัมพันธ์และสื่อสารให้สาธารณชนทราบผลการดำเนินงาน ของโรงเรียน ช่วยกำหนดทิศทางการวางแผน การกำหนดนโยบายและการจัดสรรทรัพยากร

นอกจากนี้ประโยชน์ที่ได้จากการประเมินโรงเรียนที่มีคือนักเรียนคือ การช่วยปรับปรุงหลักสูตร การเรียนการสอนที่ยังเป็นจุดอ่อน กระบวนการประเมินโรงเรียนมีส่วนที่เกี่ยวข้อง 2 ประการ คือ 1) การรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการตัดสินใจและ 2) การใช้เกณฑ์การตัดสินระดับความสำเร็จของการดำเนินงานของโรงเรียน แนวทางการประเมินโรงเรียนของสหรัฐอเมริกา มี 4 รูปแบบคือ 1) การประเมินเพื่อการรับรองวิทยฐานะเป็นกระบวนการที่บุคลากรในโรงเรียน ทำการศึกษาตนเอง (Self study) โดยอิงเกณฑ์การประเมินที่กำหนด และจะมีการตรวจเชื่อมโยงภายนอกซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากสมาคมระดับภาคหรือระดับรัฐ 2) การประเมินโรงเรียนตามข้อกำหนดของรัฐเพื่อสนองต่อข้อเรียกร้องของสาธารณชน โดยโรงเรียนต้องแสดงความรับผิดชอบ ต่อสังคมเกี่ยวกับผลการดำเนินการของตนเอง (School accountability report) ในสหรัฐอเมริกา ทุก รัฐจะต้องมีการประเมินโรงเรียนตามตัวบ่งชี้ ซึ่งขึ้นอยู่กับแต่ละรัฐที่จะกำหนดขึ้น 3) การประเมินโรงเรียนระดับเขตพื้นที่การศึกษาเป็นกระบวนการที่เสริมการประเมินแบบที่สอง และสนองต่อข้อเรียกร้องของชุมชนในท้องถิ่นที่โรงเรียนต้องแสดงความรับผิดชอบในการดำเนินงานเช่นกัน มีรูปแบบการประเมินหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับแต่ละ เขตพื้นที่การศึกษา 4) การประเมินโรงเรียน โดยกลุ่มบุคคลในท้องถิ่น รัฐ และภูมิภาค ความเสียงเรียกร้องของประชาชน เป็นการประเมินเฉพาะกิจที่อาจดำเนินการในรูปของคณะกรรมการหรือกลุ่มบุคคลที่สนใจอยากรู้คุณภาพของโรงเรียน อาจกำหนดตัวบ่งชี้ที่ใช้การประเมินขึ้นเป็นเฉพาะจุดอ่อนที่สำคัญในการประเมินโรงเรียน ได้แก่ แนวทางการประเมินโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใด ยังประเมินองค์ประกอบของโรงเรียน ได้ไม่ครบถ้วน เช่นในการประเมินนักเรียนจะทำการประเมินกว้าง ๆ เน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยไม่ได้ให้ความสำคัญกับคุณลักษณะทางอารมณ์ สังคม กายภาพ จิตใจ ศุภหรือภาพ และการพัฒนาอาชีพเท่าที่ควร ระบบการประเมินยังขาดการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร การมีส่วนร่วมในการประเมิน และจุดอ่อนประการสุดท้าย คือ การยังไม่มีแผนการประเมินกระบวนการประเมินว่ารูปแบบที่กำลังดำเนินการอยู่ มีคุณภาพได้มาตรฐานได้หรือไม่ (Meta - evaluation)

บัคค์ (Bugg 2000 : 52) ได้ศึกษาทำวิจัยเรื่อง การประกันคุณภาพและแผนพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษา รัฐอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกา การวิจัยเป็นการตรวจสอบวิเคราะห์ประสิทธิภาพของคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา และการวางแผนพัฒนาของรัฐอิลลินอยส์ ซึ่งเป็นการส่งเสริมการพัฒนากระบวนการเปลี่ยนแปลงระบบ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ เป็นการศึกษาเพื่อใช้ในการตัดสินใจขอบเขตของโรงเรียน โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1. ก่อนมีการประกันคุณภาพและการวางแผนพัฒนาโรงเรียนทั้ง 2. โรงเรียนในชนบท สามารถที่จะใช้ประโยชน์จากกระบวนการประกันคุณภาพให้เป็นตัวกระตุ้น ในการพัฒนาโครงสร้างการพัฒนาโรงเรียนอย่างมีรูปแบบ แต่โรงเรียนในเมืองไม่สามารถจะประสบความสำเร็จตามขั้นตอนนี้ได้ 3. ผลกระทบ

ทางบวกของการประกันคุณภาพคือเทคนิคการสอน ที่ใช้ประโยชน์ทั้ง 2 โรงเรียน 4. การประกันคุณภาพปรากฏว่าประสบผลสำเร็จในการชี้แนะ ประเด็นการพัฒนา แต่มีข้อได้แก่การจัดตั้งนี้อาจจะล้มเหลวในการจัดในโรงเรียนซึ่งมีโครงสร้างที่อาจมีปัญหา 5. กรอบของการประเมินคุณภาพ มีศักยภาพที่จะช่วยเหลือโรงเรียน ที่ยึดเป็นแบบอย่างในการพัฒนาโรงเรียนต่อไป อย่างไรก็ตามตัวแปรที่หายไป อาทิเช่น ภาวะผู้และทรัพยากรด้านการเงิน กระบวนการนี้ไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

งานวิจัยต่างประเทศสรุปได้ว่า เป็นการตรวจสอบ วิเคราะห์ และพัฒนาในกระบวนการประกันคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นระบบได้ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายนอก

ดังนั้น งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่าเป็นกระบวนการตรวจสอบ วิเคราะห์ และพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบได้ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายนอก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาและแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร เป็นผู้บริหาร 96 คนครูผู้สอน 192 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 288 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่าตามแนวของ ทิเคิร์ท (Best and Kahn 1993 : 246 – 250) เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานและแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งผู้วิจัยปรับมาจากเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา(มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพฯ : สกศ.2544) จำนวน 1 ฉบับแบ่งออกเป็น 3 ตอน ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นและแนวทางแบบสอบถามมมมเลือกตอบเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า 5 ระดับเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร 3 ด้าน คือมาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการ มาตรฐานด้านปัจจัย

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามคำถามปลายเปิดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ใน 3 ด้าน

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการทฤษฎีที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ จากตำรา เอกสาร วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. รวบรวมรายละเอียดเพื่อเป็นกรอบแนวคิดและแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. สร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อเสนอแนะแก้ไขและปรับปรุง ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการเสนอแนะมาปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนวัดบางบอน ตั้งกีดสำนักงานเขตบางบอน กรุงเทพมหานครจำนวน 30 คน แล้วนำไปวิเคราะห์ค่าเชื่อมั่น ของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีหาค่าโดยใช่วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1974 : 161) ได้ค่าเชื่อมั่น 0.99
6. นำแบบสอบถามที่มีคุณภาพแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างดังที่กล่าวมาแล้ว โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ออกหนังสือแจ้งให้โรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 87 โรงเรียนในสังกัดช่วยอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

2. นำหนังสือจากผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครส่งถึงผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ที่เป็นประชากรตอบแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมแบบสอบถาม จำนวน 288 ฉบับด้วยตนเองจากประชากรแล้วนำมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้ประชากรทั้งสิ้น 288 ฉบับ ซึ่งเป็นผู้บริหาร 96 ฉบับ และครูผู้สอน 192 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืน 288 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติ โดยการใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistics Package for the Social Sciences/ Personal Computer – plees) (SPSS INC .1996) ด้วยสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

1. นำแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วจึงให้คะแนนตามน้ำหนักที่กำหนดไว้ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง	มีปัญหาในระดับมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง	มีปัญหาในระดับมาก
ระดับ 3 หมายถึง	มีปัญหาในระดับปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง	มีปัญหาในระดับน้อย
ระดับ 1 หมายถึง	มีปัญหาในระดับน้อยที่สุด

2. สถิติที่ใช้ในการอธิบายข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครดังนี้

2.1 วิเคราะห์ความถี่และร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ และขนาดของโรงเรียน

2.2 วิเคราะห์ระดับปัญหาของการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วแปลความหมายโดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยตาม เกณฑ์ (มูหุม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว 2535 : 24) ไว้ดังนี้

4.51- 5.00	หมายความว่า	มีปัญหาในระดับมากที่สุด
3.51- 4.50	หมายความว่า	มีปัญหาในระดับมาก
2.51- 3.50	หมายความว่า	มีปัญหาในระดับปานกลาง
1.51- 2.50	หมายความว่า	มีปัญหาในระดับน้อย
1.00- 1.50	หมายความว่า	มีปัญหาในระดับน้อยที่สุด

2.3 วิเคราะห์ความถี่ของข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครดังนี้ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ความถี่และร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ และขนาดของโรงเรียน สถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน ประถมศึกษา ตั้งกักเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร เป็นรายชื่อ ใน 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านปัจจัย

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความถี่ของข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา ตั้งกักเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะมีสัญลักษณ์ปรากฏดังนี้

N แทน จำนวน คนในกลุ่มประชากร

μ แทน ค่าเฉลี่ย (mean)

σ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เกณฑ์ในการแปลความหมายของข้อมูล

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยได้จากการคำนวณค่าหลักการสถิติด้วยเครื่อง

คอมพิวเตอร์ ผู้วิจัยนำข้อมูลเหล่านั้นมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (มูฮอม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิตแก้ว 2535 : 24) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.51- 5.00	หมายความว่า	มีปัญหาในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51- 4.50	หมายความว่า	มีปัญหาในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51- 3.50	หมายความว่า	มีปัญหาในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51- 2.50	หมายความว่า	มีปัญหาในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00- 1.50	หมายความว่า	มีปัญหาในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ความถี่และร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ และขนาดโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ และนำเสนอข้อมูลในตารางประกอบการบรรยาย ดังนี้

ตารางที่ 1 สถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	122	42.36
1.2 หญิง	166	57.64
รวม	288	100.00
2. อายุ		
2.1 ต่ำกว่า 31 ปี	14	4.86
2.2 31 – 40 ปี	44	15.28
2.3 41 – 50 ปี	175	60.76
2.4 51 – 60 ปี	55	19.10
รวม	288	100.00
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	11	3.82
3.2 ปริญญาตรี	214	74.31
3.3 สูงกว่าปริญญาตรี	63	21.87
รวม	288	100.00
4. ประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่		
4.1 ต่ำกว่า 10 ปี	43	14.93
4.2 11 – 20 ปี	76	26.39
4.3 21 – 30 ปี	142	49.31
4.4 31 ปีขึ้นไป	27	9.37
รวม	288	100.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สถานภาพทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
5. ขนาดของโรงเรียน		
5.1 ขนาดเล็ก มีนักเรียนน้อยกว่า 300 คน	80	27.78
5.2 ขนาดกลาง มีนักเรียน 301 - 999 คน	150	52.08
5.3 ขนาดใหญ่ มีนักเรียน 1,000 — 1,999 คน	47	16.32
5.4 ขนาดใหญ่พิเศษ มีนักเรียนตั้งแต่ 2,000 คน	11	3.82
รวม	288	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็น ร้อยละ 57.64 มีอายุ ระหว่าง 41 — 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 60.76 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 74.31 มี ประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ 21 — 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 49.31 และขนาดของโรงเรียนเป็น โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียน 301 - 999 คน คิดเป็นร้อยละ 52.08

ตอนที่ 2 ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร เป็นรายชื่อใน 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้าน
ผู้เรียนด้านมาตรฐานกระบวนการ และ มาตรฐานด้านปัจจัย

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการ
ประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา
สมุทรสาคร โดยภาพรวมทุกมาตรฐาน (N = 288)

ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐาน การประเมินคุณภาพภายนอก	μ	σ	ระดับปัญหา
1. มาตรฐานด้านผู้เรียน	2.84	1.12	ปานกลาง
2. มาตรฐานด้านกระบวนการ	2.76	1.25	ปานกลาง
3. มาตรฐานด้านปัจจัย	2.83	1.24	ปานกลาง
เฉลี่ย	2.81	1.19	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมทุกมาตรฐานอยู่ใน
ระดับปานกลาง ($\mu = 2.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า ปัญหาการดำเนินงานตาม
มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกอยู่ในระดับปานกลางทุกมาตรฐาน โดยมีปัญหาการ
ดำเนินงานมาตรฐานด้านผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 2.84$) รองลงมา คือ มาตรฐานด้านปัจจัย (μ
= 2.83) ส่วนมาตรฐานด้านกระบวนการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 2.76$)

การศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร มาตรฐานด้านผู้เรียน จำแนกตามราย
มาตรฐาน ดังแสดงในตารางที่ 3-9

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการ
ประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา
สมุทรสาคร เป็นรายชื่อในมาตรฐานด้านผู้เรียนจำแนกตามมาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมี
คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ (N = 288)

ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานที่ 1	μ	σ	ระดับปัญหา
1. มีวินัย และความรับผิดชอบปฏิบัติตามระเบียบและ หลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา	2.86	1.09	ปานกลาง
2. ความซื่อสัตย์สุจริต	2.78	1.17	ปานกลาง
3. มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม	2.70	1.07	ปานกลาง
4. การประหัด (ใช้สิ่งของและทรัพย์สินทั้งของตนเองและ ส่วนรวมตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติ อย่างประหัด)	2.88	0.92	ปานกลาง
เฉลี่ย	2.80	1.07	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร มาตรฐานด้านผู้เรียน จำแนกตาม
มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง
($\mu = 2.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ
โดยมีปัญหาการดำเนินงานเกี่ยวกับการประหัด (ใช้สิ่งของและทรัพย์สินทั้งของตนเองและ
ส่วนรวมตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหัด) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 2.88$) รองลงมา คือ
วินัยและความรับผิดชอบที่ปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา
($\mu = 2.86$) และความซื่อสัตย์สุจริต ($\mu = 2.78$) ส่วนความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และ
เสียสละเพื่อส่วนรวม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 2.70$)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร เป็นรายชื่อในมาตรฐานด้านผู้เรียนจำแนกตามมาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ (N = 288)

ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการที่ 4	μ	σ	ระดับปัญหา
1. การจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบและความคิดรวบยอด	3.03	0.84	ปานกลาง
2. การประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณา ข้อดี – ข้อเสีย ความถูก – ผิด ค้นหาข้อบกพร่องและมีปฏิภาณในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างสันติและมีความถูกต้องเหมาะสม	2.99	0.85	ปานกลาง
3. ความคิดริเริ่ม การจินตนาการ การคาดการณ์และกำหนดการเป้าหมาย	3.04	0.93	ปานกลาง
เฉลี่ย	3.02	0.86	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร มาตรฐานด้านผู้เรียน จำแนกตามมาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.02$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่า ปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยมีปัญหาการดำเนินงานเกี่ยวกับความคิดริเริ่ม การจินตนาการ การคาดการณ์และการกำหนดเป้าหมายได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.04$) รองลงมา คือ การจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบและมีความคิดรวบยอด ($\mu = 3.03$) ส่วนการประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณา ข้อดี – ข้อเสีย ความถูก – ผิด ค้นหาข้อบกพร่องและมีปฏิภาณในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างสันติและมีความถูกต้องเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 2.99$)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร เป็นรายชื่อในมาตรฐานด้านผู้เรียนจำแนกตามมาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร (N = 288)

ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานที่ 5	μ	σ	ระดับปัญหา
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์ / กลุ่มวิชา / หมวดวิชาที่สำคัญไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ	3.01	0.99	ปานกลาง
2. ความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร	2.98	0.95	ปานกลาง
เฉลี่ย	2.99	0.97	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร มาตรฐานด้านผู้เรียน จำแนกตามมาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยมีปัญหาการดำเนินงานเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์ / กลุ่มวิชา / หมวดวิชาที่สำคัญไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.01$) ส่วนความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสารมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 2.98$)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร เป็นรายชื่อในมาตรฐานด้านผู้เรียนจำแนกตามมาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (N = 288)

ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานที่ 6	μ	σ	ระดับปัญหา
1. ความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่างๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล	3.00	0.95	ปานกลาง
2. การรักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่างๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา	2.95	0.96	ปานกลาง
3. การสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง	3.03	0.93	ปานกลาง
เฉลี่ย	2.99	0.95	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร มาตรฐานด้านผู้เรียน จำแนกตามมาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยมีปัญหาการดำเนินงานเกี่ยวกับสามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเองมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.03$) รองลงมาคือ มีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่างๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล ($\mu = 3.00$) ส่วนการรักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่างๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 2.95$)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา ตั้งกักเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร เป็นรายชื่อในมาตรฐานด้านผู้เรียนจำแนกตามมาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงานรักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต (N = 288)

ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานที่ 9	μ	σ	ระดับปัญหา
1. การทำงานตามลำดับขั้นตอนและผลงานมีประสิทธิภาพ	2.90	0.96	ปานกลาง
2. ความขยันอดทนละเอียดรอบคอบในการทำงานและพัฒนางานโดยทำงานอย่างมีความสุขและภูมิใจในผลงานของตนเอง	2.84	0.99	ปานกลาง
3. การทำงานเป็นทีม (ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เอาเปรียบ ให้ความร่วมมือ ชอบรับความคิดเห็นและสามารถของผู้อื่น ร่วมรับผิดชอบผลงานของกลุ่ม)	2.82	1.06	ปานกลาง
4. การมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	2.61	1.30	ปานกลาง
เฉลี่ย	2.79	1.09	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา ตั้งกักเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร มาตรฐานด้านผู้เรียน จำแนกตามมาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริตอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.79$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยมีปัญหาการดำเนินงานเกี่ยวกับการทำงานตามลำดับขั้นตอนและผลงานมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 2.90$) รองลงมา คือความขยันอดทนละเอียดรอบคอบในการทำงานและ พัฒนางาน โดยทำงานอย่างมีความสุขและภูมิใจในผลงานของตนเอง ($\mu = 2.84$) และการทำงานเป็นทีม (ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เอาเปรียบ ให้ความร่วมมือ ชอบรับความคิดเห็นและสามารถของผู้อื่นร่วมรับผิดชอบผลงานของกลุ่ม) ($\mu = 2.82$) ส่วนการมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 2.61$)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร เป็นรายชื่อใน มาตรฐานด้านผู้เรียนจำแนกตามมาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี (N = 288)

ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานที่ 10	μ	σ	ระดับปัญหา
1. น้าหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน	2.72	1.22	ปานกลาง
2. สมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน	2.67	1.20	ปานกลาง
3. ความร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู เพื่อนและบุคคลทั่วไป	2.63	1.42	ปานกลาง
4. การรู้จักดูแลสุขภาพ และป้องกันตัวเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ	2.66	1.23	ปานกลาง
5. การขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมาไม่เสพติด และปลอดภัยจากสิ่งมอมเมา	2.75	1.50	ปานกลาง
เฉลี่ย	2.68	1.32	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร มาตรฐานด้านผู้เรียน จำแนกตามมาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยมีปัญหาการดำเนินงานเกี่ยวกับการขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมาไม่เสพติด และปลอดภัยจากสิ่งมอมเมา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 2.75$) รองลงมา คือ มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน ($\mu = 2.72$) สมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน ($\mu = 2.67$) การรู้จักดูแลสุขภาพและป้องกันตัวเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ ($\mu = 2.66$) ส่วนความร่าเริงแจ่มใส มนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู เพื่อนและบุคคลทั่วไป มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 2.63$)

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ใน มาตรฐานด้านผู้เรียนจำแนกตามมาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัย ด้านศิลปะ คนตรีและกีฬา (N = 288)

ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานที่ 12	μ	σ	ระดับปัญหา
ความชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ คนตรีและกีฬา	2.73	1.40	ปานกลาง

จากตารางที่ 9 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร มาตรฐานด้านผู้เรียน จำแนกตามมาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัย ด้านศิลปะ คนตรีและกีฬาอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.73$)

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร เป็นรายชื่อในมาตรฐานด้านกระบวนการจําแนกตามมาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดองค์กร / โครงสร้างและการบริหารงาน อย่างเป็นระบบ ครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา (N = 288)

ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานที่ 13	μ	σ	ระดับปัญหา
1. การจัดองค์กร / โครงสร้างการบริหารชัดเจน	2.74	1.29	ปานกลาง
2. ปรัชญาแผนพัฒนา/ธรรมนูญสถานศึกษา แผนการดำเนินงานของสถานศึกษา และตัวชี้วัดความสำเร็จ	2.74	1.40	ปานกลาง
3. การปฏิบัติตามแผน	2.78	1.35	ปานกลาง
4. การส่งเสริมการทำงานเป็นทีม	2.80	1.40	ปานกลาง
5. การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลเปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง	2.90	1.23	ปานกลาง
6. การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน ถูกต้อง ตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน	2.88	1.14	ปานกลาง
เฉลี่ย	2.81	1.31	ปานกลาง

จากตารางที่ 10 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร มาตรฐานด้านกระบวนการจําแนกตามมาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดองค์กร / โครงสร้างและการบริหารงาน อย่างเป็นระบบ ครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยมีปัญหาการดำเนินงานเกี่ยวกับการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลเปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 2.90$) รองลงมา คือ การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน ถูกต้อง ตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน ($\mu = 2.88$) และการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ($\mu = 2.80$) ส่วนการจัดองค์กร / โครงสร้างการบริหารชัดเจนและปรัชญาแผนพัฒนา/ธรรมนูญสถานศึกษา แผนการดำเนินงานของสถานศึกษา และตัวชี้วัดความสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 2.74$)

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา ตั้งกัลเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร เป็นรายชื่อในมาตรฐานด้านกระบวนการจําแนกตามมาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสํานักและความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา (N = 288)

ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก	μ	σ	ระดับปัญหา
1. ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมมือกันจัดการศึกษา	2.69	1.33	ปานกลาง
2. การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรในสถานศึกษา และชุมชนเห็นความสําคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน	2.78	1.77	ปานกลาง
3.การประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาคือชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	2.67	1.26	ปานกลาง
4. ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา	2.74	1.20	ปานกลาง
เฉลี่ย	2.73	1.27	ปานกลาง

จากตารางที่ 11 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา ตั้งกัลเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร มาตรฐานด้านกระบวนการจําแนกตามมาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสํานักและความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษามีอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.73$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยมีปัญหาการดำเนินงานเกี่ยวกับมีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรในสถานศึกษา และชุมชนเห็นความสําคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 2.78$) รองลงมา คือ ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา ($\mu = 2.74$) และผู้บริหารและครูสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมมือกันจัดการศึกษา ($\mu = 2.69$) ส่วนการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาคือชุมชนอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 2.67$)

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับ ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการ
ประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา
สมุทรสาคร เป็นรายชื่อในมาตรฐานด้านกระบวนการจําแนกตามมาตรฐานที่ 18
สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
(N = 288)

ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานที่ 18	μ	σ	ระดับปัญหา
1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเหมาะสมกับ ธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน	2.79	1.15	ปานกลาง
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและ ตัดสินใจ	2.89	1.11	ปานกลาง
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษา ความรู้ แสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	2.89	1.11	ปานกลาง
4. การนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมา ประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	2.81	1.10	ปานกลาง
5. การจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมของ ผู้เรียน	2.67	1.30	ปานกลาง
6. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียน ได้รับการพัฒนา คุณทริยภาพ อย่างครบถ้วนทั้งด้านคนตรี ศิลปะ และคนตรี	2.67	1.30	ปานกลาง
7. การส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน	2.66	1.29	ปานกลาง
8. การประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและ ต่อเนื่อง	2.66	1.18	ปานกลาง
9. การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตนและความ กระตือรือร้นในการไปเรียน	2.79	1.15	ปานกลาง
เฉลี่ย	2.76	1.20	ปานกลาง

จากตารางที่ 12 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร มาตรฐานด้านกระบวนการจำแนกตามมาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.73$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยมีปัญหาการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาความรู้ แสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 2.89$) รองลงมา คือ การนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ($\mu = 2.81$) และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติ และสนองความต้องการของผู้เรียน และมีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของคนและความกระตือรือร้นในการไปเรียน ($\mu = 2.79$) ส่วนการส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อกัน ร่วมกัน และการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 2.66$)

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร เป็นรายชื่อในมาตรฐานด้านปัจจัย จำนวนตามมาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ (N = 288)

ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานที่ 20	μ	σ	ระดับปัญหา
1. วิสัยทัศน์ของผู้บริหารในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง	2.76	1.32	ปานกลาง
2. ความเป็นผู้นำของผู้บริหารขาดการยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง	2.73	1.34	ปานกลาง
3. ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย	2.68	1.31	ปานกลาง
เฉลี่ย	2.72	1.32	ปานกลาง

จากตารางที่ 13 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร มาตรฐานด้านปัจจัย จำนวนตามมาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยมีปัญหาการดำเนินงานเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 2.76$) รองลงมา คือมีความเป็นผู้นำของผู้บริหาร ขาดการยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง ($\mu = 2.73$) ส่วนความเป็นประชาธิปไตยของผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 2.68$)

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน ประถมศึกษา ตั้งกวดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร เป็นรายชื่อในมาตรฐานด้านปัจจัยจำแนกตามมาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (N = 288)

ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานที่ 22	μ	σ	ระดับปัญหา
1. ครูรู้เป้าหมายของหลักสูตรและเป้าหมายการจัดการศึกษาไม่ชัดเจน	2.83	1.22	ปานกลาง
2. ความรู้ความสามารถของครูในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.82	1.17	ปานกลาง
3. ความรู้ความสามารถของครูในการประเมินผลการเรียนการสอนและการนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนา	2.82	1.20	ปานกลาง
เฉลี่ย	2.82	1.19	ปานกลาง

จากตารางที่ 14 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา ตั้งกวดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร มาตรฐานด้านปัจจัย จำแนกตามมาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยมีปัญหาการดำเนินงานเกี่ยวกับครูรู้เป้าหมายของหลักสูตรและเป้าหมายการจัดการศึกษาไม่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 2.83$) ส่วนความรู้ความสามารถของครูในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และครูมีความรู้ความสามารถในการประเมินผลการเรียนการสอนและการนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 2.82$)

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการ
ประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา
สมุทรสาคร เป็นรายชื่อในมาตรฐานด้านปัจจัยจำแนกตามมาตรฐานที่ 24 ครูมีคุณวุฒิ /
ความรู้ ความสามารถ ตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ (N = 288)

ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานที่ 24	μ	σ	ระดับปัญหา
1. ความถนัด / เชี่ยวชาญของครูตรงกับงานที่ปฏิบัติ	2.92	1.22	ปานกลาง
2. จำนวนครูไม่เพียงพอกับความต้องการ	3.15	1.33	ปานกลาง
เฉลี่ย	3.03	1.28	ปานกลาง

จากตารางที่ 15 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร มาตรฐานด้านปัจจัย จำแนก
ตามมาตรฐานที่ 24 ครูมีคุณวุฒิ / ความรู้ ความสามารถ ตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ
อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ปัญหาการดำเนินงานอยู่ใน
ระดับปานกลางทุกข้อ โดยมีปัญหาการดำเนินงานเกี่ยวกับจำนวนครูไม่เพียงพอกับความต้องการ มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.15$) ส่วนความถนัด / เชี่ยวชาญของครูตรงกับงานที่ปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด
($\mu = 2.92$)

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการ
ประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน ประถมศึกษา ทั้งภาคเขตพื้นที่การศึกษา
สมุทรสาคร เป็นรายชื่อในมาตรฐานด้านปัจจัยจำแนกตามมาตรฐานที่ 25 สถานศึกษา
มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่นมีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้
(N = 288)

ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานที่ 25	μ	σ	ระดับปัญหา
1. หลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับ เป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น	2.80	1.15	ปานกลาง
2. สื่อการเรียนการสอนเอื้อต่อการเรียนรู้	2.85	1.06	ปานกลาง
เฉลี่ย	2.83	1.11	ปานกลาง

จากตารางที่ 16 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก
ของโรงเรียนประถมศึกษา ทั้งภาคเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร มาตรฐานด้านปัจจัย จำแนก
ตามมาตรฐานที่ 25 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการ
สอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ปัญหา
การดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยมีปัญหาการดำเนินงานเกี่ยวกับสื่อการเรียนการ
สอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 2.85$) ส่วนหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรมี
ความสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษา และความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด
($\mu = 2.80$)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความถี่ของข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมิน
คุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ใน 3
ด้าน ได้แก่มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านปัจจัย

ตารางที่ 17 ความถี่ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพ
ภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร มาตรฐาน
ด้านผู้เรียน

ความคิดเห็น	จำนวน
1. ควรสร้างเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ให้ได้ มาตรฐานและควรกำหนดเกณฑ์การแปลผลอย่างเดียวกัน	24
2. โรงเรียนควรกำหนดกิจกรรม แผนการจัดการเรียนรู้ แผนพัฒนาเพื่อปลูกฝัง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้ชัดเจน	20
3. ควรให้ครูทั้งโรงเรียนช่วยเหลือกันในการพัฒนาผู้เรียน	15
4. ให้ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน	12
5. ใช้กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี สุวภาษา พัฒนาผู้เรียน	8
6. นิมนต์พระภิกษุมาสอนในโรงเรียน	7
7. สอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ	4
8. ผู้บริหารควรนิเทศติดตามการสอนของครูเสมอ	2

จากตารางที่ 17 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการ
ประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร
มาตรฐานด้านผู้เรียน มากที่สุด คือ ควรสร้างเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึง
ประสงค์ ให้ได้มาตรฐานและควรกำหนดเกณฑ์การแปลผลอย่างเดียวกัน รองลงมา คือ โรงเรียน
ควรกำหนดกิจกรรม แผนการจัดการเรียนรู้ แผนพัฒนาเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้
ชัดเจน และควรให้ครูทั้งโรงเรียนช่วยเหลือกันในการพัฒนาผู้เรียน ส่วนน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารควร
นิเทศติดตามการสอนของครูเสมอ

ตารางที่ 18 ความถี่ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร มาตรฐานด้านกระบวนการ

ความคิดเห็น	จำนวน
1. บุคลากรของโรงเรียนควรปรับวิธีการทำงานใหม่	26
2. การปฏิบัติงานควรกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายให้ชัดเจน	20
3. ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญการประกันคุณภาพ	17
4. โรงเรียนควรจัดทำข้อมูลพื้นฐานและจัดเก็บไว้ให้เป็นระบบ	14
5. ควรมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียนให้มากกว่าเดิม	11
6. ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรูปแบบต่างๆ	8
7. ครูควรสอนให้เด็กได้ทำกิจกรรมให้มาก ๆ	6
8. โรงเรียนต้องจัดทำแผนการปฏิบัติงานให้ชัดเจน	5

จากตารางที่ 18 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร มาตรฐานด้านกระบวนการ มากที่สุด คือ บุคลากรของโรงเรียนควรปรับวิธีการทำงานใหม่ รองลงมา คือ การปฏิบัติงานควรกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายให้ชัดเจน และผู้บริหารต้องให้ความสำคัญการประกันคุณภาพ ส่วนน้อยที่สุด คือ โรงเรียนต้องจัดทำแผนการปฏิบัติงานให้ชัดเจน

ตารางที่ 19 ความถี่ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพ
ภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร มาตรฐาน
ด้านปัจจัย

ความคิดเห็น	จำนวน
1. ควรรอบรมผู้บริหารเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ	20
2. ควรรอบรมหลักสูตรสถานศึกษากับการประกันคุณภาพให้กับครูอีกครั้งหนึ่ง	18
3. โรงเรียนขนาดเล็กมีงบประมาณ บุคลากรน้อย ครูทุกคนต้องทำงานมากขึ้น	17
4. ครูแต่ละคนมีภาระงานมากขึ้น	15
5. ครูทุกคนต้องปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ไม่ปรับเปลี่ยนงานบ่อย ๆ	10
6. ควรเชิญบุคคลภายนอกมาช่วยสอนในเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่น	7

จากตารางที่ 19 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการ
ประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร
มาตรฐานด้านปัจจัย มากที่สุด คือ ควรรอบรมผู้บริหารเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ รองลงมา
คือ ควรรอบรมหลักสูตรสถานศึกษากับการประกันคุณภาพให้กับครูอีกครั้งหนึ่ง และโรงเรียนขนาด
เล็กมีงบประมาณ บุคลากรน้อย ครูทุกคนต้องทำงานมากขึ้น ส่วนน้อยที่สุด คือ ควรเชิญ
บุคคลภายนอกมาช่วยสอนในเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่น

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาและแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ใน 3 ด้านได้แก่มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านปัจจัย จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสิทธิภาพในตำแหน่งหน้าที่และขนาดของโรงเรียน ผู้วิจัยได้สรุปผล และนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผลการวิจัย
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 96 คนและครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครจำนวน 196 คน รวมทั้งสิ้น 288 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมาตรฐานค่าตามแนวของ ทิเคิร์ต เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเลือกตอบเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสิทธิภาพในตำแหน่งทางหน้าที่ และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตรฐานค่าประมาณค่า 5 ระดับ สอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา

สมุทรสาคร เพื่อสำรวจระดับปัญหาใน 3 ด้าน คือ มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการ มาตรฐานด้านปัจจัย

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครใน 3 ด้าน คือ มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการ มาตรฐานด้านปัจจัย

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้วให้ประธานและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) เพื่อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้กับประชากรที่เป็นผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนวัดบางบอนสังกัดสำนักงานเขตบางบอน กรุงเทพมหานครจำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ 0.99

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มากที่สุด มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมากกว่า สูงกว่าปริญญาตรี มีประสบการณ์ในหน้าที่ 21 – 30 ปี มากกว่า 11 – 20 ปี และส่วนใหญ่มีขนาดของโรงเรียนเป็นขนาดกลางมีนักเรียน 301 – 999 คนมีขนาดมากกว่าขนาดเล็กมีนักเรียนน้อยกว่า 300 คน

2. ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร

2.1 ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครโดยภาพรวมทุกด้านและทุกมาตรฐานอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 มาตรฐานด้านผู้เรียน จำแนกตามมาตรฐานที่ 1,4, 5,6,9,10 และ 12 มีปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครทุกมาตรฐานที่กำหนดอยู่ในระดับปานกลาง

2.3 มาตรฐานด้านกระบวนการ จำแนกตามมาตรฐานที่ 13,14, และ 18 มีปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครทุกมาตรฐานที่กำหนดอยู่ในระดับปานกลาง

2.4 มาตรฐานด้านปัจจัย จำแนกตามมาตรฐานที่ 20,22, และ 24 มีปัญหา

การดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครทุกมาตรฐานที่กำหนดอยู่ในระดับปานกลาง

3. การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทาง การดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร

3.1 มาตรฐานด้านผู้เรียน

1) ควรสร้างเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ให้ได้มาตรฐานและควรกำหนดเกณฑ์การแปลผลให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

2) โรงเรียนควรกำหนดกิจกรรม แผนการจัดการเรียนรู้ แผนพัฒนาเพื่อปลูกฝังคุณธรรมลักษณะที่พึงประสงค์ให้ชัดเจน

3) ควรให้ครูทั้งโรงเรียนช่วยเหลือกันในการพัฒนาผู้เรียน

4) ให้ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

5) ใช้กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ชูภาษา พัฒนาผู้เรียน

6) นิมนต์พระภิกษุมาสอนในโรงเรียน

7) สอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ

8) ผู้บริหารควรนิเทศติดตามการสอนของครูเสมอ

3.2 มาตรฐานด้านกระบวนการ

1) บุคลากรของโรงเรียนควรปรับวิธีการทำงานใหม่

2) การปฏิบัติงานควรกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายให้ชัดเจน

3) ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญการประกันคุณภาพ

4) โรงเรียนควรจัดทำข้อมูลพื้นฐานและจัดเก็บไว้ให้เป็นระบบ

5) ควรมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียนให้มากกว่าเดิม

6) ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ

7) ครูควรสอนให้เด็กได้ทำกิจกรรมให้มาก ๆ

8) โรงเรียนต้องทำแผนการปฏิบัติงานให้ชัดเจน

3.3 มาตรฐานด้านปัจจัย

1) ควรอบรมผู้บริหารเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ

2) ควรอบรมหลักสูตรสถานศึกษากับการประกันคุณภาพให้กับครูอีกครั้งหนึ่ง

3) โรงเรียนขนาดเล็กมีงบประมาณ บุคลากรน้อย ครูทุกคนต้องทำงานมากขึ้น

4) ครูแต่ละคนต้องปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ไม่ปรับเปลี่ยนงานบ่อย ๆ

5) ควรเชิญบุคคลภายนอกมาช่วยสอนในเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่น

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาปัญหาและแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร มีผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ในภาพรวมแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า

1.1 ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านผู้เรียนซึ่งจำแนกตามมาตรฐานที่ 1,4,5,6, โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับงานวิจัยของธีระพร อาวุฒัน (2546 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานคุณภาพคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรีพบว่า สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานคุณภาพคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรีด้านผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลางและ กฤษฎา อุระสุวรรณ (2545 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานีพบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานอยู่ในระดับปาน

สาเหตุที่ทำให้ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจากผลของการบังคับใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 โดยเฉพาะหมวด 6 มาตรา 48 ที่ได้บัญญัติไว้ว่าให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543 : 8 : 3) กระทรวงศึกษาธิการยังได้ออกประกาศระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ลงวันที่ 13 พฤษภาคม 2544 (ภาคผนวก) กำหนดให้มี “คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานของสถานศึกษา” อยู่ภายใต้คณะกรรมการสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานของสถานศึกษา มีหน้าที่ 9 ประการ หน้าที่ที่สัมพันธ์กับการประกันคุณภาพการศึกษาคือหน้าที่ติดตามผลการเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล ตรวจสอบ ทบทวน ประเมินมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู และบริหารหลักสูตร ใช้ผลเพื่อการพัฒนาและรายงานผลต่อผู้ที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน (สมศ. : 2547 หน้า 15) ประกอบกับภายในปี 2548 นี้ สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องขอรับการประเมินจากองค์กรภายนอกตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กำหนดไว้เพื่อเป็นการตรวจสอบ

และรับรองคุณภาพสถานศึกษาสถานศึกษาอีกด้วย ซึ่งบุคลากรทุกคนในโรงเรียนได้ผ่านการอบรมจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร โดยมีคู่มือที่ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ และการเปลี่ยนแปลงตามโครงสร้างกระทรวงศึกษาธิการปัจจุบันทุกโรงเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครจึงต้องปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการประกันคุณภาพ

1.2 ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการ ซึ่งจำแนกตามมาตรฐานที่ 13,14 และ 18 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ซึ่งเป็นระดับปัญหาเดียวกันกับงานวิจัยของ เข้มเพชร กำหอม (2543 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความเข้าใจมาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการของบุคลากรตามนโยบายการประกันคุณภาพ กรมสามัญศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าระดับความเข้าใจมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนของบุคลากรตามนโยบายการประกันคุณภาพ การศึกษาดูกรมสามัญศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดรวมทุกมาตรฐานพบว่าครูผู้สอนมีความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง และ สมศรี หวังดี (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของครู โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมและแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลางและ วีระพร อาชววัฒน์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรีด้านกระบวนการอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะประการแรก บุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครทั้งผู้บริหารและครูส่วนใหญ่ยังมีความรู้ความเข้าใจมาตรฐานคุณภาพการศึกษาไม่ดีเท่าที่ควรและส่วนใหญ่ยังไม่มี การนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังจึงทำให้ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานอยู่ในระดับปานกลางและ เกตุ วิเศษชุมพล (2542 ,123) ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2541 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในภาพรวมมีปัญหา อยู่ในระดับปานกลางและ

นอกจากนี้ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการ ผู้บริหารเป็นผู้มีความสำคัญในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ผลการวิจัยดังกล่าวซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นักวิจัยหลายท่าน เช่น จันทราณี สงวนทาง (2533 :บทคัดย่อ) พบว่าผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จมีพฤติกรรมเป็นผู้นำทางวิชาการ มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่ประสบผลสำเร็จและ สุไรรัตน์ ตุครุ่ง (2539 ,132) บัณฑิต ศรีอินทร์ (2538 : บทคัดย่อ) พบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานประกอบด้วยความสามารถซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้บริหารทำงานกับครูได้เป็นอย่างดี นอกจากความสามารถแล้วผู้บริหารต้องมีความรับผิดชอบ ความคิดสร้างสรรค์และมนุษยสัมพันธ์และคุณลักษณะของผู้บริหาร ที่ส่งผลให้ผู้บริหารปฏิบัติงานและไม่ปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการได้แก่ ความซื่อสัตย์ สุจริต และยุติธรรม ความมีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อ

ร่วมงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ส่วน สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2541: 9) ได้กล่าวว่าหนึ่งในวิสัยทัศน์ของการศึกษาไทยในอนาคตผู้บริหารจะลดบทบาทการสั่งการและเพิ่มบทบาทการบริหารแบบร่วมมือ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่จะนำทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร

1.3 ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านปัจจัยซึ่งจำแนกตามมาตรฐานที่ 20,22 และ25 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ซึ่งเป็นระดับปัญหาเกี่ยวข้องกับงานวิจัยซึ่งสอดคล้องกับนักวิจัยหลายท่านเช่นกันกับ อรศรี ศิลปศรีกุล (2544 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มบูรพา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านปัจจัยพบว่า การปฏิบัติในภาพรวมทั้งของผู้บริหารและครูอยู่ในระดับปานกลาง เกตุ วิเศษชุมพล (2542 ,123) ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2541 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง อำนาง อยู่คำ (2538 ,125) ได้วิจัยการประเมินการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมาพบว่าในภาพรวมปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหาร สถานศึกษาหลายแห่งมีปัญหาขาดแคลนครู ครูมีภาระงานนอกเหนือการจัดการเรียนการสอน จำนวนนักเรียนต่อห้องมากเกินไป ตลอดจนการที่ครูส่วนใหญ่ไม่ได้สอนตรงตามสาขาวิชาที่จบมา ล้วนเป็นอุปสรรคทำให้สถานศึกษาจำนวนมากมีปัญหาเกี่ยวกับการประเมินภายใน การพัฒนา การจัดการศึกษา และงานทุกด้านของสถานศึกษาให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติกำหนด หากผู้บริหารและครูยังไม่ใส่ใจไม่สามารถพัฒนางานการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้แน่นอนย่อมส่งผลให้การประเมินภายนอกติดขัดไปด้วย โดยเฉพาะมาตรฐานด้านปัจจัย มาตรฐานที่มีเกณฑ์ชี้วัดมากมาย ซึ่งสอดคล้องกับการรายงานผลการประเมินของเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร (2546: 16) พบว่าโรงเรียนต้องการความช่วยเหลือด้านงบประมาณ บุคลากรเครื่องใช้สำนักงาน วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ วิทยากร ความรู้ใหม่ๆ ในด้านการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจุบันมีปัญหาด้านบุคลากร คือ ครูไม่พอตามเกณฑ์มาตรฐาน กค. โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็ก บางโรงเรียนมีครู 2-3 คน แต่ต้องรับผิดชอบสอน 7 ชั้น คือ อนุบาล - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทำให้ครูต้องรับผิดชอบคนละ 2 - 3ชั้น และในโรงเรียนขยายโอกาส ครูสอนไม่ตรงตามวิชาเอก ทำให้เกิดความยุ่งยากในการจัดการศึกษา ในด้านงบประมาณ อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์โรงเรียนทุกขนาดมีความต้องการจำนวนมาก เพราะนักเรียนเพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้จัดการศึกษาไม่เพียงพอสำหรับนักเรียน การอบรมการศึกษาดูงานประชุมเชิงปฏิบัติในเรื่องใหม่ๆ เพื่อให้ทันการเปลี่ยนแปลงในด้านการศึกษา และต้องการความช่วยเหลือด้านบุคลากรให้ความรู้ในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ จะเห็นว่าโรงเรียนมีความขาดแคลนและมีความต้องการในด้าน

งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์และวิทยาการใหม่ๆ ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขึ้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร จึงควรให้ความช่วยเหลือโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่สมุทรสาครต่อไป

2. จากความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐาน การประกันคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร

2.1 มาตรฐานด้านผู้เรียน พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านผู้เรียนเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ 1. ควรสร้างเครื่องมือวัดคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ให้ได้มาตรฐานและควรกำหนดเกณฑ์การแปลผลอย่างเดียวกัน รองลงมาคือ 2. โรงเรียนควรกำหนดกิจกรรม แผนการจัดการเรียนรู้ แผนพัฒนาเพื่อปรับปรุงฝึกคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้ชัดเจนและ 3. ควรให้ครูทั้งโรงเรียนช่วยเหลือกันในการพัฒนาผู้เรียน

2.2 มาตรฐานด้านกระบวนการ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ 1)บุคลากรของโรงเรียนควรปรับวิธีการทำงานใหม่ 2) การปฏิบัติงานควรกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายให้ชัดเจน และ 3) ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญการประกันคุณภาพ

2.3 มาตรฐานด้านปัจจัย พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ 1) ควรอบรมผู้บริหารเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ 2) คือควรอบรมหลักสูตรสถานศึกษากับการประกันคุณภาพให้ครูอีกครั้งหนึ่งและและ 3) ควรเพิ่มงบประมาณให้กับโรงเรียนขนาดเล็กและเพิ่มบุคลากรให้มากขึ้นเพราะครูต้องทำงานมากขึ้น

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. เนื่องจากปัจจัยด้านการเมือง เกี่ยวกับนโยบายการปรับลดอัตรากำลังข้าราชการและการเกษียณอายุราชการก่อนกำหนด เป็นปัจจัยเป็นอุปสรรคต่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนรัฐควรประเมินและปรับปรุงนโยบายดังกล่าว เพื่อหาแนวทางการปรับลดอัตรากำลังให้เหมาะสมกับสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน ควรจัดกลุ่มบุคลากรให้ชัดเจนว่ากลุ่มใดเป็นกลุ่มที่ต้องการพึงพอใจเพื่อรักษาไว้ให้อยู่ในองค์กร กลุ่มใดต้องพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถมากขึ้น ควรมีการเกลี่ยอัตรากำลังครูให้มีความเท่าเทียมใกล้เคียงกันเพื่อเอื้อต่อการจัดการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน รวมทั้งมีนโยบายให้โรงเรียนแสวงหาแนวทางการนำทรัพยากรท้องถิ่น เช่น บุคลากรในชุมชน แหล่งเรียนรู้ต่างๆ ของชุมชน เพื่อนำมาเสริมในการจัดการศึกษาเพื่อเป็นการทดแทนการขาดอัตรากำลังของโรงเรียน

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการประเมินคุณภาพภายในของหน่วยงานต้นสังกัด โดยมีการพัฒนาคณะผู้ประเมินให้มีทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการประเมินคุณภาพการศึกษา กำหนดวิธีการประเมิน แผน เครื่องมือการประเมิน ให้มีความชัดเจนและเหมาะสมครอบคลุมเพื่อสามารถให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ สำหรับการให้คำแนะนำช่วยเหลือโรงเรียนในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

3. สำนักงานเขตพื้นที่ควรมีนโยบายสนับสนุนส่งเสริมและสร้างกลไกให้โรงเรียนนำผลการประเมินการประเมินคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัดไปใช้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพปฏิบัติงาน อย่างชัดเจนและต่อเนื่อง รวมทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรให้การนิเทศช่วยเหลือโรงเรียน ในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจัง โดยอาจจำแนกกลุ่มของโรงเรียนตามความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการนิเทศให้ความช่วยเหลือ และให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่สำหรับโรงเรียนที่ควรได้รับการช่วยเหลือเป็นพิเศษ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร โดยจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา
2. ควรมีการวิจัยและพัฒนารูปแบบการดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครเพื่อให้เป็นกรอบแนวในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับการปฏิบัติงานตามปกติของโรงเรียนให้มากที่สุดและให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กษมา วรวรรณ ณ อรุณยา. (2541). การประกันคุณภาพการศึกษา. ปฏิรูปการศึกษา เล่ม 1.
- เกตุ วิเศษชุมพล. (2542). การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดีการพิมพ์
- กฤษฎา ธรรมะสุวรรณ. (2545). การศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการ
บริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏพระนคร.
- เข้มเพชร กำหอม. (2543). การศึกษาความเข้าใจมาตรฐานด้านกระบวนการของบุคลากรตาม
นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต สาขาสถิติและการสอน มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2541). แนวทางการประกันคุณภาพ
การศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- _____. (2541). แนวทางการประเมินตามสภาพจริง. กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- _____. (2542). แนวทางการประเมินตามสภาพจริง. กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2543). คู่มือการประเมินผลภายในของสถานศึกษา
ตามมาตรฐานการศึกษา : การออกแบบการประเมินผลภายใน. กรุงเทพมหานคร :
สำนักงาน.
- _____. (2542). แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร :
สำนักงาน.
- _____. (2543). มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้น
พื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน.
- _____. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร : บริษัท
พรักหวานกราฟฟิคจำกัด.
- _____. (2543). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมิน
ภายนอก. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์ดีจำกัด.
- จรัส นองมาก. (2544). การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช

- ญาณอนา ทับทิมทอง. (2545). การเตรียมความพร้อมการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน
เอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านการรับรองการประกันคุณภาพ กรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตร.
- ฉัตรชัย คีปะปิตดา. (2544). การเตรียมโรงเรียนเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธีระพร อาวุฒัน. (2546). การศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอนตามมาตรฐานคุณภาพการ
ศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี สำนัก
งานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
- นพรัตน์ จริยเลอพงษ์. (2544). ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน
เทศบาลตำบลปาดัง จังหวัดพังงาตามทัศนะของพนักงานครูเทศบาลนครและการโรงเรียนและ
สถานักเรียน. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- มนตรี เค่นดวง. (2545). การประเมินโครงการตามมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานการประถม
ศึกษาจังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- รุ่ง แก้วแดง. (2544). การประกันคุณภาพการศึกษา : ทุกคนทำได้ไม่ใช่ยาก. กรุงเทพมหานคร :
วัฒนาพานิช.
- วรพล จำปาภา. (2546). การศึกษาความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบแรกตาม
มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
สามัญ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏ
ธนบุรี.
- วรภัทร์ ภูเจริญ. (2544). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร :
ไทยวัฒนาพานิช.
- วรินทร์ ถินสูงสุด. (2542). การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สยามมิตรการพิมพ์.
- วิชาการ, กรม. (2545). ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา : กรอบและแนว
การดำเนินงาน. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์กลางคพรว.
- วิรุฬ แสงงาม. (2543). การประกันคุณภาพเพื่อรองรับมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนเอกชน
ประเภทสามัญศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลา
นครินทร์.

- วิโรจน์ ค้อไผ่. (2545). การศึกษางานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อเตรียมพร้อมรับการประเมิน
คุณภาพภายนอกในโรงเรียนประถมศึกษา ดังัดสำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏ
มหาสารคาม.
- สมศักดิ์ สันธุระเวชย์. (2543). การประกันคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.
- สมศรี หวังดี. (2541). การศึกษาปัญหา การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของ
ครูโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขา
บริหารการศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณ
- สมหวัง หิริขันธ์วัฒน์. (2541). การประกันคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สละ คณาฤทธิ์. (2545). การประเมินตัวบ่งชี้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังัด
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาบริหารการ
ศึกษา สถาบันราชภัฏเพชรบุรี.
- อรศรี ศิลปศรี. (2544). การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษากลุ่มบุรพา ดังัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อารีรัตน์ วัฒนสิน. (2540). การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.
- อุทุมพร จามรมาร. (2541). เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการการประกันคุณภาพระดับอุดม
ศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ทบวงมหาวิทยาลัย.
- Dale. B.G. Ed. Z (1994). *Managing Quality*. New York : Prentice hall.
- Good, C.V. (1973). *Dictionary of Education*. NewYork : Mc Graw – Hill.
- Howell, David C. (1992). *Statistical Methods For Psychology*. 3 rd. Boston : M.A.PWS Kent.
- Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. (1970, August.) "Determining Sample Size for
Research Activities." *Educational and Psychological Measurement*. 30 (3) : 607 – 610.

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

1. คร. เปรมสุริย์ เชื้อมทอง อาจารย์คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
2. ผศ.สุกรณ์ ลิ้มบริบูรณ์ อาจารย์คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
3. นางทัศนีย์ สุวรรณพงษ์ ศึกษานิเทศก์ 8 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร
4. นางวัลลภา จันทา เจ้าหน้าที่บริหารการศึกษา 6 ผู้ช่วยศึกษาธิการเขตสัมพันธวงศ์
5. นางสาวรัชณี ศิริชัยเอกวัฒน์ ครูใหญ่โรงเรียนอนุบาลสมฤดี
ประธานชมรมผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสมุทรสาคร

ที่ ศธ บส.0564.11/0063

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

27 กรกฎาคม 2547

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.เปรมสุริย์ เชื้อมทอง

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำขอวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด
2. แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวกัญญา คัญวัฒนา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาปัญหาและแนว
ทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา
สมุทรสาคร" โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.สรายุทธ์	เศรษฐจร	ประธานกรรมการ
2. รศ.เกริก	วณิชานนท์	กรรมการ
3. อาจารย์ทวีศักดิ์	จงประดิษฐ์เกียรติ	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของ
เครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตวิทยาลัยได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้
ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิง
เนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ดร.สรายุทธ์ เศรษฐจร

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๒๘๙๐-๒๐๐๐ ต่อ ๘๐๙

ที่ ศธ บส.0564.11/0062

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

27 กรกฎาคม 2547

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผศ.สุภรณ์ ลิ้มบริบูรณ์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เล่าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด
2. แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวกัญญา คัญวัฒนา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาปัญหาและแนว
ทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา
สมุทรสาคร" โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร	ประธานกรรมการ
2. รศ.เกริก วัยคณานนท์	กรรมการ
3. อาจารย์ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของ
เครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตวิทยาลัยได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้
ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิง
เนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าวจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร 0-2890-2000 ต่อ 809

ที่ ศธ บส.0564.11/ 0064

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

27 กรกฎาคม 2547

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน อาจารย์ทัศนีย์ สุวรรณพงษ์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด
2. แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวกัญญา คัญวัฒนา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาปัญหาและแนว
ทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา
สมุทรสาคร" โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.สราวุธ	เศรษฐจร	ประธานกรรมการ
2. รศ.เกริก	วณิชานนท์	กรรมการ
3. อาจารย์ทวีศักดิ์	จงประดับเกียรติ	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของ
เครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตวิทยาลัยได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้
ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิง
เนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าวจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร. สราวุธ เศรษฐจร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2890-2000 ต่อ 809

ที่ ศธ บส.0564.11/ 0066

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

27 กรกฎาคม 2547

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน อาจารย์วัลภา จันทา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1.เค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด
2.แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวกัญญา คัญวัฒนา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาปัญหาและแนว
ทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา
สมุทรสาคร" โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.สรายุทธ์ เสรฐชูจรรยา	ประธานกรรมการ
2. รศ.เกริก วัชรานนท์	กรรมการ
3. อาจารย์ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของ
เครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตวิทยาลัยได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้
ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิง
เนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าวเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ดร.สรายุทธ์ เสรฐชูจรรยา
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร 0-2890-2000 ต่อ 809

ที่ ศธ บส.0564.11/ 0065

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

27 กรกฎาคม 2547

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน อาจารย์ธีรณี ศิริชัยเอกวัฒน์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำขอวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด
2. แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวกัญญา ดัฒน์วัฒนา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาปัญหาและแนว
ทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา
สมุทรสาคร" โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.สราวุธ	เศรษฐจักร	ประธานกรรมการ
2. รศ.เกริก	วชิรमानนท์	กรรมการ
3. อาจารย์ทวีศักดิ์	จงประดิษฐ์เกียรติ	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของ
เครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตวิทยาลัยได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้
ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิง
เนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าวจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สราวุธ เศรษฐจักร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๒-2890-๖๖๖๖ ต่อ ๘๐๐

ที่ ศธ บส.0564.11/ 0067

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

27 กรกฎาคม 2547

เรื่อง ขอส่งแบบสำรวจไปยังโรงเรียนต่าง ๆ ในเขตพื้นที่

เรียน ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร

ด้วย นางสาวกัญญา ด้อยวัฒนา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์โดยได้รับอนุมัติจากบัณฑิต
วิทยาลัย ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาปัญหาและแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพ
ภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร" โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ดังนี้

1. ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร ประธานกรรมการ
2. รศ.เกริก วยัคนานนท์ กรรมการ
3. อาจารย์ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ กรรมการ

การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาที่ทำการวิจัยจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือกับโรงเรียนในเขตพื้นที่
การศึกษาของท่าน ดังนั้นจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปประกอบการวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาหวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

คณาจารย์บัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2890-2000 ต่อ 809

แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาปัญหาและแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก
ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามฉบับนี้ชื่อเรื่องการศึกษาปัญหาและแนวทางการดำเนินงาน ตาม
มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด เขตพื้นที่การศึกษา
สมุทรสาคร

2. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับหาข้อมูลเพื่อการวิจัยเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบต่อการ
ปฏิบัติหน้าที่ และด้านส่วนตัวของผู้ตอบแต่ประการใด

3. คำตอบที่ได้จากการวิจัยจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการ โรงเรียนเขตพื้นที่การ
ศึกษาสมุทรสาคร โดยเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่ม
เติม พ.ศ.2545 หมวด 6 มาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและ สถานศึกษาจัดให้มีระบบการ
ประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

4. แบบสอบถามนี้ เป็นแบบเลือกตอบ 5 ตัวเลือกและชนิดปลายเปิดแบ่งออกเป็น 3
ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐาน

คุณภาพการศึกษา

จำนวน 53 ข้อ

แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 มาตรฐานด้านผู้เรียน

จำนวน 22 ข้อ

ส่วนที่ 2 มาตรฐานด้านกระบวนการ

จำนวน 21 ข้อ

ส่วนที่ 3 มาตรฐานด้านปัจจัย

จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานคุณภาพ
การศึกษาเพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหอันส่งผลเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานการประเมิน
คุณภาพภายนอกต่อไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและครูในโรงเรียนของท่าน และ
ขอขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

นางสาวกัญญา ศัญวัฒนา

ครูใหญ่โรงเรียนมหาชัยคริสตเคียนวิทยา

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาปัญหาและแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามโปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐

1. เพศ

☐

ชาย

☐

หญิง

2. อายุ

☐

ต่ำกว่า 31 ปี

☐

31- 40 ปี

☐

41 - 50 ปี

☐

51- 60 ปี

3. ระดับการศึกษา

☐

ต่ำกว่าปริญญาตรี

☐

ปริญญาตรี

☐

สูงกว่าปริญญาตรี

4. ประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่

☐

ต่ำกว่า 10 ปี

☐

11 - 20 ปี

☐

21 - 30 ปี

☐

31 ปีขึ้นไป

5 ขนาดโรงเรียนของท่าน

☐

ขนาดเล็ก มีนักเรียนน้อยกว่า 300 คน

☐

ขนาดกลาง มีนักเรียน 301 - 999 คน

☐

ขนาดใหญ่ มีนักเรียน 1,000 - 1,999 คน

☐

ขนาดใหญ่พิเศษ มีนักเรียนตั้งแต่ 2,000 คนขึ้นไป

ตอนที่ 2 ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของ โรงเรียนประถม
ศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาข้อสอบถามว่าในโรงเรียนของท่านมีระดับปัญหาการดำเนินงานตาม
มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนมากน้อยเพียงใด โดยเขียน ✓ ในช่องที่ตรงกับ
ความเห็นของท่าน

ข้อ ที่	ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมิน คุณภาพภายนอก	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์					
1.	วินัย และความรับผิดชอบ ที่ปฏิบัติตามระเบียบและกฎกรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา.....					
2.	ความซื่อสัตย์สุจริต.....					
3.	ความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม.....					
4.	การประหยัด(ใช้สิ่งของและทรัพย์สินทั้งของตนเองและส่วนรวมตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติ อย่างประหยัด).....					
	มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์					
5.	การจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบและมีความคิดรวบยอด.....					
6.	การประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี - ข้อเสีย ความถูก - ผิด ค้นหาคำตอบเลือกวิธีและมีปฏิภาณในการแก้ปัญหา และตัดสินใจได้อย่างสันติ และมีความถูกต้องเหมาะสม.....					

ข้อ ที่	ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมิน คุณภาพภายนอก	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7.	ความคิดริเริ่ม จินตนาการ การคาดการณ์และการ กำหนดเป้าหมายได้					
	มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็น ตามหลักสูตร					
8.	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์/ กลุ่ม วิชา/ หมวดวิชาที่สำคัญต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานชั้น ต่ำ.....					
9.	ความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร.....					
	มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างค่อ เนื่อง					
10.	ความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่างๆ ใช้ จัดตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล.....					
11.	การรักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้ และสื่อต่างๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา.....					
12.	การสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ได้ อย่างถูกต้องด้วยตนเอง.....					
	มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการ ทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และเจตคติที่ดี ต่ออาชีพสุจริต					
13.	การทำงานตามลำดับขั้นตอนและผลงานมีประสิทธิ ภาพ.....					
14.	ความขยันอดทนละเอียดรอบคอบในการทำงานและ พัฒนางาน โดยทำงานอย่างมีความสุขและภูมิใจใน ผลงานของตนเอง.....					
15.	การทำงานเป็นทีม (ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เอาเปรียบ ให้ ความร่วมมือ ขอมรับความคิดเห็นและสามารถของผู้ อื่น ร่วมรับผิดชอบผลงานของกลุ่ม).....					

ข้อ ที่	ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมิน คุณภาพภายนอก	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
16.	การมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต.....					
	มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุขภาพดี สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี					
17.	น้ำหนักและ ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน.....					
18.	สรีรภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน.....					
19.	ความร่าเริงแจ่มใส มนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู เพื่อและบุคคลทั่วไป.....					
20.	การรู้จักดูแลสุขภาพ และป้องกันตัวเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ.....					
21.	ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมาไม่เสพติด และปลอดภัยจากสิ่งมอมเมา.....					
	มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุขภาพจิตและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา					
22.	ความชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา.....					
	มาตรฐานด้านกระบวนการ มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ควบคุม ให้งบประมาณมาจากการศึกษา					
23.	การจัดองค์กร/โครงสร้างการบริหารจัดการ.....					
24.	ปรัชญา แผนพัฒนา/ธรรมนูญสถานศึกษา แผนการดำเนินงานของสถานศึกษา และตัวชี้วัดความสำเร็จ..					
25.	การปฏิบัติตามแผน.....					
26.	การส่งเสริมการทำงานเป็นทีม.....					
27.	การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลเปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง.....					

ข้อ ที่	ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมิน คุณภาพภายนอก	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
28.	การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน ถูกต้อง ตรง กับความต้องการและทันต่อการใช้งาน.....					
29.	การบันทึกและรายงานผลการประเมิน.....					
30.	การนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจ และปรับปรุงงาน.....					
	มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความเข้มแข็งและความร่วมมือ กับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา					
31.	ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนใน การร่วมกันจัดการศึกษา.....					
32.	การประคับพันทันเพื่อสร้างความเข้าใจให้บุคลากรใน สถานศึกษา และชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการ ศึกษาร่วมกัน.....					
33.	การประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุม ชนอย่างสม่ำเสมอ.....					
34.	ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการ พัฒนาการศึกษา.....					
	มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
35.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้ เรียน.....					
36.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้ จักวิเคราะห์ คิดถึงวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ ปัญหาและตัดสินใจ.....					

ข้อ ที่	ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมิน คุณภาพภายนอก	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
37.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้ จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ ความรู้ด้วยตนเอง.....					
38.	การนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสม มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน.....					
39.	การจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรม และ จริยธรรมของผู้เรียน.....					
40.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนให้ผู้เรียนได้รับการ พัฒนา คุณภาพ อย่างครบถ้วนทั้งด้านคนตรี ศิลปะ และดนตรี.....					
41.	การส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วม กับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อกัน.....					
42.	การประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และต่อเนื่อง.....					
43.	การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตน และ มีความกระตือรือร้นในการ ไปเรียน.....					
	มาตรฐานปัจจัย มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการ บริหารจัดการ					
44.	วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ในการจัดการศึกษาให้ทันกับ การเปลี่ยนแปลง.....					
45.	ผู้บริหารขาดการยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง.....					
46.	ความเป็นประชาธิปไตยของผู้บริหาร.....					

ข้อ ที่	ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมิน คุณภาพภายนอก	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	มาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมี ประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
47.	ครูรู้เป้าหมายของหลักสูตรและเป้าหมายการจัดการ ศึกษาไม่ชัดเจน.....					
48.	ความรู้ความสามารถของครูในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้ เรียนเป็นสำคัญ.....					
49.	ความรู้ความสามารถของครูในการประเมินผลการ เรียนการสอนและการนำผลการประเมินมาใช้ พัฒนา.....					
	มาตรฐานที่ 24 ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ ความสามารถ ตรงกับงานที่รับ ผิดชอบ และมีครูเพียงพอ					
50.	ความภาคภูมิใจ/เชี่ยวชาญตรงกับงานที่ปฏิบัติ.....					
51.	จำนวนครู ไม่เพียงพอกับความต้องการ.....					
	มาตรฐานที่ 25 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
52.	หลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับ เป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้ เรียนและท้องถิ่น.....					
53.	สื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้.....					

มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบแล้ว ทั้ง 27 มาตรฐาน 91 ตัวชี้ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน มาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการ และมาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัย

สำหรับในช่วง 5 ปีแรก หรือรอบแรกของการประเมิน ได้คัดเลือก 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ เพื่อใช้ในการประเมินภายนอกดังนี้

มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน 7 มาตรฐาน

มาตรฐานที่ 1	ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
ตัวบ่งชี้ที่ 1	มีวินัยมีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา
ตัวบ่งชี้ที่ 2	ซื่อสัตย์สุจริต(และมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ สำหรับระดับอาชีวศึกษา)
ตัวบ่งชี้ที่ 3	มีความเมตตากรุณา
ตัวบ่งชี้ที่ 4	ประหยัด (ใช้สิ่งของและทรัพย์สินทั้งของตนเองและส่วนรวม ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติ อย่างประหยัดและคุ้มค่า)
มาตรฐานที่ 4	ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์มีวิจารณญาณมีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์
ตัวบ่งชี้ที่ 1	สามารถจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบและมีความคิดรวบยอด
ตัวบ่งชี้ที่ 2	สามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี – ข้อเสีย ความถูก – ผิด ระบุสาเหตุ – ผล ค้นหาคำตอบ เลือกวิธีและมีปฏิภาณในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างสันติ และมีความถูกต้องเหมาะสม
ตัวบ่งชี้ที่ 3	มีความริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์ และกำหนดเป้าหมายได้
มาตรฐานที่ 5	ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร
ตัวบ่งชี้ที่ 1	มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้/กลุ่มวิชา/หมวดวิชาที่สำคัญไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ (คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์

	ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา คอมพิวเตอร์ และเฉพาะสาขาวิชา สำหรับอาชีวศึกษา)
ตัวบ่งชี้ที่ 2	มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร
มาตรฐานที่ 6	ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
ตัวบ่งชี้ที่ 1	มีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้ จากแหล่งต่าง ๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุ - ผล
ตัวบ่งชี้ที่ 2	รักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งการเรียนรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา
ตัวบ่งชี้ที่ 3	สามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ได้ค่อนข้างถูกต้องด้วยตนเอง
มาตรฐานที่ 9	ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงานสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
ตัวบ่งชี้ที่ 1	สามารถทำงานตามลำดับขั้นตอนและผลงานมีประสิทธิภาพ
ตัวบ่งชี้ที่ 2	ขยัน อดทน ละเอียดรอบคอบในการทำงาน ใฝ่หาความรู้ สามารถทำงานอย่างมีความสุขและภูมิใจในผลงานของตนเอง
ตัวบ่งชี้ที่ 3	สามารถทำงานเป็นทีม (ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เอาเปรียบ ให้ความร่วมมือยอมรับความคิดเห็น และความสามารถของผู้อื่น ร่วมรับผิดชอบผลงานของกลุ่ม)
ตัวบ่งชี้ที่ 4	มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
มาตรฐานที่ 10	ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี
ตัวบ่งชี้ที่ 1	มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน
ตัวบ่งชี้ที่ 2	มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน
ตัวบ่งชี้ที่ 3	ร่าเริง แจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู เพื่อน และบุคคลทั่วไป
ตัวบ่งชี้ที่ 4	รู้จักดูแลสุขภาพ และป้องกันตนเอง ไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ
ตัวบ่งชี้ที่ 5	มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติด และสิ่งมอมเมา ไม่เสพสิ่งเสพติดและปลอดจากสิ่งมอมเมา

- มาตรฐานที่ 12** ผู้เรียนมีคุณทริยภาพและลักษณะนิสัยด้าน ศิลปะดนตรี และกีฬา
- ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีความชื่นชม และร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา
- มาตรฐานการศึกษาด้านผู้บริหารมี 5 มาตรฐาน**
- มาตรฐานที่ 13** สถานศึกษามีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่างมีระบบ ครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา
- ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดองค์กร/โครงสร้าง การบริหารชัดเจน
- ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีปรัชญาแผนพัฒนา/ธรรมนูญสถานศึกษา แผนการดำเนินงานของสถานศึกษาและตัวชี้วัดความสำเร็จ
- ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการปฏิบัติตามแผน
- ตัวบ่งชี้ที่ 4 ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม
- ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล เปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง
- ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีระบบข้อมูล สารสนเทศ ครบถ้วน ถูกต้องความต้องการและทันต่อการใช้งาน
- ตัวบ่งชี้ที่ 7 มีการบันทึกและรายงานผลการประเมิน
- ตัวบ่งชี้ที่ 8 มีการนำเสนอข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุง
- มาตรฐานที่ 14** สถานศึกษาส่งเสริมความสามัคคีและความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา
- ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา
- ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้บุคลากรในสถานศึกษา และชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน
- ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ
- ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา

มาตรฐานที่ 18

สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

- ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับ ธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน
- ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ
- ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหา ความรู้แสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
- ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมของผู้ เรียน
- ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุทธิย ภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬา
- ตัวบ่งชี้ที่ 7 ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความ รับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน
- ตัวบ่งชี้ที่ 8 มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีที่หลากหลายและต่อเนื่อง
- ตัวบ่งชี้ที่ 9 มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตนเอง และมีความ กระตือรือร้นในการ ไปเรียน

มาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัย มี 4 มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ 20

ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ

- ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง
- ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์และเป็นที่ยอมรับของผู้ เกี่ยวข้อง
- ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย

มาตรฐานที่ 22	ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ตัวบ่งชี้ที่ 1	ครูรู้เป้าหมายของหลักสูตร และเป้าหมายการจัดการศึกษา
ตัวบ่งชี้ที่ 2	ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผน และกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ตัวบ่งชี้ที่ 3	ครูมีความรู้ความสามารถในการประเมินผลการเรียนการสอน และการนำผลการประเมินมาใช้พัฒนาคุณภาพ
มาตรฐานที่ 24	ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีครูเพียงพอ
ตัวบ่งชี้ที่ 1	ครูมีความถนัด / ความเชี่ยวชาญ ตรงกับงานที่ปฏิบัติ
ตัวบ่งชี้ที่ 2	มีจำนวนครูตามเกณฑ์
มาตรฐานที่ 25	สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้
ตัวบ่งชี้ที่ 1	มีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียน และท้องถิ่น
ตัวบ่งชี้ที่ 2	มีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

ประวัติย่อผู้วิจัย

วิทยานิพนธ์

ชื่อ - ชื่อสกุล	นางสาวกัญญา คัญวัฒนา
เกิดวันที่	30 กันยายน 2496
ที่อยู่ปัจจุบัน	927/162 ภ ซอยสีมิดร ตำบลมหาชัย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครูใหญ่โรงเรียนมหัศจรรย์คริสเตียนวิทยา
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนมหัศจรรย์คริสเตียนวิทยา จังหวัดสมุทรสาคร
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2512 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสตรีวัดอัมพรสวรรค์ กรุงเทพฯ พ.ศ. 2514 ประกาศนียบัตรการศึกษา วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา พ.ศ. 2516 ประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูง วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา พ.ศ. 2530 คุรุศาสตรบัณฑิต(บริหารการศึกษา) วิทยาลัยครนครปฐม
ผลงานทางวิชาการ	รายงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมหัศจรรย์คริสเตียนวิทยา ปีการศึกษา 2545, 2546, 2547 และ 2548
งานวิจัย	“ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมหัศจรรย์คริสเตียนวิทยา” “ผลการศึกษาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กรณีโรงเรียนมหัศจรรย์คริสเตียนวิทยา สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามุททสาคร”